

Національний університет "Острозька академія"
Факультет романо-германських мов
Кафедра англійської філології

Кваліфікаційна робота

магістра
на тему:

Лексико-стилістичні особливості роману Дена Брауна "Янголи та демони" та їх відображення при перекладі українською мовою

Виконала: студентка 6 курсу, групи ЗМА61
спеціальності: 035 Філологія
спеціалізації: 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
Сірик А. О.

Керівник П'янковська І.В.

Рецензент _____

Роботу розглянуто і допущено до захисту
на засіданні кафедри англійської філології
протокол № ___ від “___” _____ 2021 р.
Зав.кафедри _____ Анатолій ХУДОЛІЙ

Острог – 2021 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ІДІОСТИЛЮ ДЕНА БРАУНА» ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ.....	8
1.1 Ідіостиль письменника: визначення та основні структурні компоненти.....	8
1.1.1. Стиль Дена Брауна та місце серед інших сучасних авторів.....	12
1.1.2. Мовлення Дена Брауна як відображення епохи.....	18
1.2. Особливості перекладу художньої літератури з іноземної мови на українську	21
1.2.1. Зміст поняття “переклад”. Предмет та завдання лінгвістичної теорії перекладу.....	21
1.2.2. Види перекладу та їхні основні функції.....	23
1.2.3. Основні вимоги перекладу художньої літератури на українську мову.....	25
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ РОМАНУ ДЕНА БРАУНА «ЯНГОЛИ ТА ДЕМОНИ».....	28
2.1. Загальна характеристика лексичних засобів аналізованого твору.....	28
2.1.1. Особливості вживання та функції термінів.....	30
2.1.2. Запозичення, новотвори.....	32
2.2. Особливості та мета вживання стилістичних засобів у аналізованому творі ...	39
2.2.1 Вживання тропів.....	42
2.2.2 Вживання стилістичних фігур.....	44
РОЗДІЛ 3 ВІДТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ ДЕНА БРАУНА «ЯНГОЛИ ТА ДЕМОНИ» УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	
3.1. «Янголи та демони» особливість перекладу твору та оригінальний стиль автора.....	49

3.2. Порівняльний аналіз вживання лексичних та стилістичних засобів у творі оригіналі та перекладі.	52
ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67
ДОДАТКИ.....	70

ВСТУП

Використання різноманітних художніх засобів у літературних творах нині дуже актуальна. Основна їхня функція – це підсилення різноманітних моментів, надання додаткового опису та різноманіття. Слід звернути увагу, що художні засоби можуть трішки відрізнитися при оригінальній мові твору та мові перекладу. Саме це і досліджувалося у даній магістерській роботі.

Актуальність. На сьогоднішній день дане дослідження доволі важливе та актуальне, оскільки, різноманітна література іноземних авторів майже повністю заповнила український ринок. Наші звичні книги такі як «Гарі Поттер» або ж та сама книга «Янголи та демони» походять з іноземних країн. Це дуже важливо дослідити та дізнатися більше про різноманітні способи та методи з допомогою яких були перекладені дані книги. Багато додаткової інформації та праці відомих лінгвістичних дослідників можуть дати відповідь на безліч питань. Саме тому різноманітні фахівці намагаються, як найглибше розвинути дану тему та розповісти більш докладніше про різноманітні лексичні та стилістичні засоби засоби та особливості їх перекладу на іншу мову.

Дослідженням різноманітних лексичних засобів займалися безліч дослідників. Під час дослідження використовується художній твір оригінал Brown D. *Angels & Demons* : [A Novel]. New York : Pocket Books, 2001. 300 p, його переклад на українську мову Браун Д. *Янголи та демони* : [роман]. пер. з англ. А. Кам'янець. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 544 с. Також додаткова література, що складена науковцями, котрі більш детально досліджували особливості перекладу Корунець І.В. *Теорія і практика перекладу: навч. посібник для студентів факультетів іноземних мов університетів та пед.інститутів.* – К., 1986. та Л. Єфімов. *Стилістика англійської мови* / Л. Єфімов. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 240 с. Арнольд И.В. *Стилистика современного английского языка.* - М., 1973. *Словник української мови: в 11 томах, (Тропи // Філософський енциклопедичний словник* / В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. — Київ : Інститут

філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. — С. 648. — 742 с. — 1000 екз. містять систематичний виклад сучасних поглядів на основні мовних проблеми перекладу. Більшість розглянутих проблем досі піднімалися лише в спеціальній літературі. Тому книга В. Н. Комісарова заповнює прогалину в цій галузі, Актуальные проблемы теории художественного перевода: В 2-х т. — М., 1967. Коптілов В.В. Стилізація в перекладі //Теоретичні проблеми лінгвістичної стилістики. — К., 1972. Також для дослідження певних визначень використовується Академічний тлумачний словник (1970 – 1980) [Електронний ресурс]. — © 2012, Webmezha. — Режим доступу до словника: <http://sum.in.ua/> та Гачечиладзе Г. Художественный перевод и литературные связи. 2-е изд.— М., 1980

Тема. Лексико-стилістичні особливості роману Дена Брауна "Янголи та демони" та їх відображення при перекладі українською мовою.

Мета і завдання дослідження

- Охарактеризувати різноманітні лексичні та стилістичні засоби
- визначити їх особливість при перекладі на українську мову з англійської.
- Проаналізувати Текст оригінал та переклад українською
- Зробити висновки порівнюючи два варіанти

Об'єкт дослідження. Лексичні та стилістичні засоби у вихідному тексті .

Предмет дослідження. Особливості лексико-стилістичних засобів.

Методи дослідження. Під час дослідження використовуються такі методи дослідження як емпіричний. Його головними завданнями були:

- вибір предмету та об'єкту дослідження (лексичні та стилістичні засоби у творі оригіналі та перекладі, особливості лексико-стилістичних засобів)

- спостереження (особливості зміни лексико-стилістичних засобів під час перекладу з одної мови на іншу, лексика та методи перекладу),
- опис (приклад різноманітних лексичних та стилістичних засобів),
- більш детальний розбір (використання лексичних та стилістичних засобів на прикладі конкретних творів)
- висновки

Практичне значення дослідження полягає у відкритті певних питань:

1. Що таке лексичні та стилістичні засоби? Де вони використовуються та з якою метою?
2. Що таке переклад, такі є типи перекладу?
3. Які особливості перекладу художніх текстів з англійської на українську?
4. Які приклади лексико-стилістичних засобів можна знайти у творі Дена Брауна «Ангели та демони»? Як вони відображаються у українському перекладі даного твору?
5. В чому різниця між лексичними та стилістичними засобами у оригінальному творі та перекладеному?

Структура роботи. Перший та другий розділ наукової роботи присвячений дослідження питань перекладу, лексичних та стилістичних засобів саме з теоретичної сторони. Третій розділ – це практика, а саме дослідження тексту оригіналу та тексту перекладу на українську мову.

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ІДІОСТИЛЮ ДЕНА БРАУНА» ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ

1.1 Ідіостиль письменника: визначення та основні структурні компоненти

1.1.1 Стиль Дена Брауна та місце серед інших сучасних авторів

1.1.2 Мовлення Дена Брауна як відображення епохи

1.2 Особливості перекладу художньої літератури з іноземної мови на українську

1.2.1 Зміст поняття “переклад”. Предмет та завдання лінгвістичної теорії перекладу

1.2.2 Види перекладу та їхні основні функції

1.2.3 Основні вимоги перекладу художньої літератури на українську мову

РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ РОМАНУ ДЕНА БРАУНА «ЯНГОЛИ ТА ДЕМОНИ»

2.1. Загальна характеристика лексичних засобів аналізованого твору

2.1.1. Особливості вживання та функції термінів

2.1.2. Запозичення, новотвори

2.2. Особливості та мета вживання стилістичних засобів у аналізованому

2.2.1 Вживання тропів

2.2.2 Вживання стилістичних фігур

РОЗДІЛ 3 ВІДТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ ДЕНА БРАУНА «ЯНГОЛИ ТА ДЕМОНИ» УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

3.1. «Янголи та демони» особливість перекладу твору та оригінальний стиль автора

3.2. Порівняльний аналіз вживання лексичних та стилістичних засобів у творі оригіналі та перекладі

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ІДІОСТИЛЮ ДЕНА БРАУНА» ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ

1.1 Ідіостиль письменника: визначення та основні структурні компоненти.

У 2000 році видається фундаментальний детектив «Янголи та демони», що перевернув літературний світ з ніг на голову. В основному слава автора цієї книги пояснюється успіхом публікації його четвертого роману «Код да Вінчі», який був внесений до списку бестселерів. Також, автор цих книг, став відомий дещо раніше, завдяки науково-фантастичному роману «Цифрова фортеця», що був опублікований ще у 1998. Ім'я цього письменника сучасності - Ден Браун.

Даніель Герхард Браун- автор, родом з Америки, що народився 22 червня у місті Ексетер (штат Нью-Гемпшир, що знаходиться у США). Відомий на весь світ письменник, журналіст та музикант, що захопив серце багатьох читачі по всьому світі. Він був найстрашим з трьох дітей у сім'ї. Через чотири роки народилася його сестра Валері Браун, а роками пізніше — останній брат Грегорі В. Браун. Ден відвідував різні державні школи в місті Ексетер, завершивши свої постійні переведення успішно закінчивши дев'ятий клас. Він навчався в Академії Філіпса Ексетера, що вважалася дуже престижною школою. З цього моменту він проводив дні, супроводжуючи свого батька в класах, де він викладав у приватній Академії Філіпса Ексетера, хоча мати пропонувала йому релігійну та музичну освіту. До того часу Браун прочитав та засвоїв велику кількість теоретичних книг з астрономії, космології та походження Всесвіту, що викликало у нього сумніви стосовно релігії, саме після того його переконання змінилися, це стало елементом великого інтересу, котрий він спробував дослідити пізніше у сюжетах книг. Інший аспект його дитинства, який вплинув би на його письменницьку діяльність, - це пошуки скарбів за допомогою загадок, які планував його батько, які проводились у дні народження чи свята. Вирішення питань, слідування підказкам і розшифровка кодів стали частиною його життя, яка йому дуже подобалася.

Після закінчення Академії Філіпса Ексетера він вирішив вивчити літературу, для чого вступив до коледжу Амхерст, що в Массачусетсі. В цьому університеті Браун був гравцем у сквош, учасник хору та студент письма під опікою романіста Алана Лельчука. Його батько Річарда Г. Браун був викладачем математики в тій же школі. Його мати Конні Браун була професором музики, та виконувала різноманітні релігійні пісні. Саме тому, ще змалку у Дена з'явилася любов до музики та наук.

Браун активно приймав участь у житті коледжу, на який також сильно вплинули християнські норми та традиції (наприклад, співати колядки в Церкві або ж відвідувати християнський табір). Після закінчення він вступив до Амхерстського коледжу, щоб отримати ступінь з англійської та іспанської мови. Браун закінчив навчання у 1986 році, а потім багато років намагався утвердитися як співак, автор пісень та піаніст, але, на жаль, досяг мінімального успіху. Незважаючи на невдачу у співочій кар'єрі, ці спроби дозволили йому переосмислити своє життя для початку чогось нового та переїхати у Лос –Анджелес. Саме там Браун розпочав своє нове життя, як викладач іспанської мови в підготовчій школі Беверлі –Хіллз, адже саме цей вид діяльності забезпечував його постійним доходом. В цей період життя Ден знайомиться зі своєю коханою та майбутньою дружиною Блайт Ньюлон. Його підтримка та натхнення. Саме Блайд зіграла величезну роль в житті Брауна. З розвитком їх відносин Ньюлон використовувала силу свого становища для просування кар'єри Дена. Вона супроводжувала його в поїздках не тільки Європою але й по всьому світі, допомагала у пошуку матеріалів для його книг та допомогла записати музичний альбом. Світ побачив ще й музичний талант Брауна. Було створено чотири його музичні компакт -диски, і прихильники почали говорити про нього як про наступного Баррі Манілоу. Проте, через свою трохи замкнуту природу Ден не зміг завоювати достатнього визнання за свій талант продовжуючи подальшу музичну кар'єру. Блайд брала участь у зборі матеріалу для всіх романів Брауна. Письменник говорив, що його кохана дружина не тільки збирає і систематизує інформацію але й бере участь в написанні самих творів. Є думка, що романи Брауна більшою мірою належать перу його дружини, просто для комерційного успіху книги

краще, якщо її автором є чоловік. Ден Браун був одружений понад 21 рік з Блайт Ньюлон. Нажаль, у 2019 році пара розлучилася.

У 1997 році Ден Браун вийшов зі своїм першим трилером «Цифрова фортеця». Він продовжував писати «Янголи та демони» та «Точка обману». Його шедевр «Код да Вінчі» був опублікований у березні 2003 року і в перший же день було продано майже 6000 примірників, а за перший тиждень потрапив до списку бестселерів New York Times.

За всю свою письменницьку діяльність він видав у цілому дев'ять книг, перекладених на 56 мов та продані у кількості близько 90 мільйонів екземплярів. Ден Браун написав 7 романів і 5 з них описують пригоди професора символіста Роберта Ленгдона:

- «Цифрова фортеця» (1998)
- «Точка обману» (2001)
- «Янголи та демони» (2001)
- «Код да Вінчі» (2003)
- «Втрачений символ» (2009)
- «Інферно» (2013)
- «Джерело» (2017)

Перед тим, як більш детально розбирати стиль написання творів Дена Брауна, хочеться звернутися до такого терміну як ідіостиль. Так що ж це таке? І який ж саме ідіостиль притаманний Дену?

ІДІОСТИЛЬ - індивідуальний стиль; система змістовних і формальних лінгвістичних характеристик, притаманних творам певного автора. [3]

Оповідання Дена Брауна у своїй переважній більшості насичені символами, криптографіями та навіть популярними теоріями змови, які викриваються в довгих пошуках. Ден опублікував свій перший роман у 1998: Цифрова фортеця, яку широко

рекламувала його дружина і жорстоко критикувала громадськість. Виправляючи помилки та поліруючи свій стиль, друкувалися «Янголи та демони» та «Змова» між 2000 та 2001 роками, але лише у 2003 році з публікацією «Код да Вінчі», Ден був справді «освячений» як письменник. З цього моменту риси його нарративу повторяться в його майбутніх романах: «Втрачений символ» (2009), «Інферно» (2013) і «Джерело» (2017), поєднуючи загадки, символіку, таємниці, людських вірування, дослідження історії, а саме певних конкретних організацій і тд.

Протягом останніх 20 років Брауна було майже неможливо ігнорувати, оскільки він уперше представив світу свого найвідомішого персонажа, Роберта Ленгдона, у фільмі «Ангели та демони» 2000 року. Через п'ять романів (шість, якщо включити «Точка обману» 2001 року, яка не входить до серії Ленгдона), Браун є одним із авторів найкращих бестселерів в історії людства. Ден черпав своє натхнення з певних літературних творів, такі як:

- *«Коди, шрифти, криптограми та інші способи прихованої комунікації» Фреда Ріксона;*
- *«Гра слів: амбіграми та їх відображення на мистецтві» Джона Ленгдона;*
- *«Багато голосу з нічого» Вільяма Шекспіра, та ін. [4]*

Ден Браун прокидається кожного дня о четвертій ранку. Спочатку він півгодини медитує, а потім розпочинає свою роботу. Він не перевіряє електронну пошту і не дивиться новини, він просто сидить і намагається працювати до обіду. Можливо саме цей самоконтроль та гармонія допомагають йому писати такі шедеври.

Серед списку (List of best-selling fiction authors [5]) найвідоміших авторів таких як: Вільям Шекспір, Джоан Роулінг, Стівен Кінг та ін. Десь орієнтовно на 50 місці можна побачити ім'я Ден Брауна, що символізує його великий успіх та повагу у літературному світі. Браун американський автор лише семи романів, проте, вони були продані у обсязі понад 200 мільйонів копій. Саме в той момент коли інші автори публікують по 20 чи 30 книг і мають досить великий досвід, в свою чергу

Ден зміг отримати той самий досвід та результат лишень з 7 книгами, кожна з яких стали проривом у сучасній літературі.

Ден Браун здобув освіту та найцінніший досвід в Амхерст, де закінчив курси творчого письменництва Алана Лельчука. Ден називав його «Літературний хлопець». Також в одному класі сидів не хто інший, як Девід Фостер Воллес. Лельчук побачив генія там, де решта казали, що цей хлопець якийсь дивний. Але досвід Брауна в коледжі та після навчання в коледжі дуже говорить про письменника, яким він стане. Він не бачив себе літературознавцем, проте, коли закінчив коледж, побачив два шляхи: писати книги чи писати музику. Ден вибрав музику, адже думав, що музика буде набагато веселішою.

Стрімкий підйом Брауна, який справді почався з виходом «Коду да Вінчі» у 2003 році, показує, що він був відповідним письменником для правильного культурного моменту. І з цієї форми виходить Роберт Ленгдон (до речі ім'я взято справжнє, адже саме Джон Ленгдон створив амбіграми для книги «Янголи та демони»), блискучий розум, який до того ж абсолютно безстрашний.

Амбіграми – це слова, намальовані для однакового читання правою стороною вгору та догори дном. Це стародавня художня техніка, яка займає чільне місце в таємницях Ангелів і Демонів. Амбіграми можуть сильно нервувати, коли ви їх бачите вперше, і майже кожен, хто бачить амбіграму на обкладинці роману, незмінно стоїть там кілька хвилин, обертаючи книгу знову і знову, спантеличено. Незалежно від того, чи хтось читає трилери, чи ні, спробувати побачити обкладинку книги «Янголи і демони» — це, безумовно, варто поїздки до книжкового магазину трилерів.

1.1.1. Стил Дена Брауна та місце серед інших сучасних авторів

Як згадувалося раніше Ден не дивлячись на маленьку кількість написаних книг отримав таки й самий успіх, як багато відомих авторів, таких як Стівен Кінг, Джоан Роулінг, Шекспір та ін.

У Дена Брауна є декілька своїх порад, щодо написання романів, котрими він користується самостійно. Він вважає, що його поради дадуть будь-якому молодому письменнику або новачку літературу підійти ближче до першої чернетки свого роману.[6]

- Читайте критично. Браун каже, що великі письменники також є чудовими читачами. Ви можете читати, щоб вчитися, насолоджуватися гарною історією або шукати натхнення, але коли ви починаєте писати роман, ви повинні почати читати критично. Вивчіть, як відомі автори практикують ремесло. Знайдіть те, що вас хвилює, і вчіться на цьому.
- Сформуйте хороші звички письма. Написання романів – це натхнення та ремесло. Браун зазначає, що лише віддана практика зробить Вас хорошим письменником. Це передбачає врахування місця, де ви будете працювати, і дотримання постійного часу доби та тривалості написання. Розвивайте свої навички письма у спеціально відведеному місці, якщо можете. У ньому не повинно бути відволікаючих факторів, таких як електронна пошта, Інтернет чи телефон. Браун радить працювати в цьому приміщенні в один і той же час щодня протягом семи днів поспіль і звертати увагу на будь-які зміни, які ви відчуваєте в процесі роботи. Ви можете виявити, що звикання до ритуалу часу та місця полегшує потрапити в зону, коли ви починаєте писати кожен день.
- Поки ви пишете художню літературу, не зупиняйтеся — навіть для швидкого дослідження. Практикуйте вільне письмо, не припиняючи процес задля редагування. Браун робить нотатки у своєму тексті про те, що йому потрібно знайти в Інтернет, щоб провести дослідження, і він продовжує це пізніше.
- Писати – це не просто сидіти за столом. Це може бути розмова-запис на диктофон, створення списків пунктів, навіть запис уривків сцен на клаптиках паперу. Також корисно залишатися фізично активним. Часто рухайтесь і

встановіть таймер, щоб нагадувати собі вставати з-за столу. Рух швидше, ніж порожня сторінка, стимулює свіжі ідеї. Іноді заняття повсякденною діяльністю може зробити те саме.

- Будьте строгі з собою (та іншими) у своєму розпорядку. Коли ви активно пишете художню книгу чи оповідання, не хвилюйтеся, якщо кількість слів не компонується. Ви можете бути м'якими до себе щодо кількості, яку ви виробляєте, але продовжуйте бути строгі щодо послідовності своєї практики.

- Почніть з відкритого дослідження. Це не тільки для наукової літератури. Багато задоволення в написанні художньої літератури походить від встановлення зв'язків між, здавалося б, не пов'язаними темами. Роман Брауна «Джерело» (2017) об'єднує релігію, мистецтво та теорію еволюції. Досліджуючи, він знайшов інтригуючі точки збігу між цими темами. Чим більше у вас дослідницького матеріалу, тим вищі ваші шанси знайти ці зв'язки, тому копайте глибоко і читайте все, що можете. Досліджуйте, щоб створити образи у своїй свідомості. Пізніше вони закладають основу для персонажів і сцен. Інтернет має виняткові інструменти для пошуку й упорядкування зображень, щоб надихнути вас. Google Street View перенесе вас по всьому світу, а потім перенесе вас за межі «перегляду вулиць» — тепер у них є галереї для всього: музеїв, арен, чудес природи та світових пам'яток.

- Розробляючи персонажів, спробуйте почати зі свого лиходія. Мотивації лиходія створюють кризу для вашого героя. Незважаючи на те, що Браун рекомендує представити лиходія з тріском, надіславши читачеві чітке повідомлення про те, що цей персонаж є зловмисником, він також закликає вас витратити на створення продуманого персонажа. Зокрема, кожному лиходію потрібна своя мораль. Якщо лиходій витрачає частину роману на вбивство людей, ви повинні надати йому чи їй вірогідні причини для цього.

- Знайдіть своє єдине драматичне запитання. Це має бути проста концепція, яка відображає вашого головного героя. Яке єдине драматичне запитання вашої історії? Якщо у вас його немає, зробіть мозковий штурм зі списком питань і витратьте деякий час на їх уточнення, поки не знайдете найважливіше.

- Дотримуйтеся однієї точки зору в розділі та ретельно вибирайте її. Хоча розповідь від першої особи може забезпечити інтимність, вона також обмежена сприйнятливими здібностями персонажа. Вони обмежені повідомляти лише те, що вони реально знають про історію, і вони ще більше обмежені своєю власною точкою зору.

- Спочатку напишіть свою кінцівку. Вона може бути неідеальна, і ви завжди можете змінити її пізніше, але корисно знати кульмінаційний момент, до якого йдуть ваші персонажі. Наявність цього пункту призначення допоможе вам залишатися зосередженим під час «середньої плутанини».

- Почніть свої розділи з усвідомлення їх мети. Браун підходить до кожного розділу, який він пише, з конкретною метою, яку він підсумовує в одному реченні. Один розділ може бути зосереджений на сцені погоні. Метою іншого може бути представлення героя. Після того, як він встановив цей важливий момент, він слідує за своїм творчим імпульсом і запитує: як я можу зробити це цікавим?

- Використовуйте спогади, щоб відкрити нові джерела несподіванки. Звичайно відкривати главу катастрофічною подією, а потім різко переходити в минуле («Три тижнями раніше»), де (зазвичай з часткою драматичної іронії) ваш герой опиняється в цілком нормальній ситуації. Це створює контракт з читачем, що ви пояснюєте, як герой перейшов з однієї ситуації в протилежну. Ви також можете використовувати спогади, щоб заповнити передісторію про персонажів або ситуації.

- Не бійтеся кидати свій план або суттєво переглядати його під час написання. Варто пам'ятати, що контури включають в себе план того, що

станеться з вашими героями, але в кінцевому підсумку ваші персонажі повинні визначити ваш сюжет.

- Пишучи діалог, запитайте себе, чого хочуть ваші герої. Письменницька порада Брауна — пам'ятати, що люди говорять, тому що вони чогось хочуть. Вони хочуть вам щось сказати, вони хочуть отримати якусь інформацію, вони хочуть щось висловити. Діалог завжди керується порядком денним вашого персонажа.

- Знайте, що письменницьке мистецтво також передбачає редагування. Існує два види редагування: редагування під час написання та редагування після завершення чернетки. Бажано щодня практикувати перший тип тексту, підтягуючи текст, щоб зробити його стислим та ефективним. Переписуючи роботу, яку ви щойно виконали, запитайте себе, чи передає вона те, до чого ви мали на увазі, чи має сенс і чи добре. Другий тип редагування передбачає читання цілого рукопису, намагаючись уявити, що подумає про нього читач.

- Не витрачайте занадто багато часу на редагування одних і тих самих проблемних областей знову і знову. Це тип прокрастинації, який обов'язково посилить ваше почуття розчарування. Спробуйте знайти баланс: редагуйте, щоб згладити текст, але не редагуйте настільки, щоб зіпсувати оригінальну магію свого роману.

- Покажіть свої письмові проекти іншим людям. Інші письменники-фантасти часто є чудовим вибором, як читачі. Вони розуміють, що змушує роман працювати і де його можна покращити. Часто ви можете налаштувати торгівлю, де ви надаєте зворотній зв'язок про їхній рукопис у відповідь. *Writer's Café* — це чудовий онлайн-ресурс для спілкування з іншими письменниками, щоб отримати рецензію та редагування вашої роботи. На цьому сайті ви також можете приєднатися до групи написання.

- Створіть систему для відстеження ваших змін. Коричневий використовує кольорове кодування. Спробуйте позначити зеленим все написане, яке вас влаштовує, жовтим — те, у чому ви не впевнені, а

червоним — те, що ви знаєте, що потрібно покращити. Коли ви переглядаєте свій рукопис, вашою метою буде отримати все зелене. Наявність кольорових підказок і конкретної мети може змінити досвід редагування для вас і перетворити його з виснажливої вправи на виклик.

- Прийміть, що невпевненість у собі є частиною процесу. Це заключна порада Брауна. Він каже: «Написання роману — це величезна справа, і невпевненість у собі буде частиною цього процесу. Будуть дні, коли ви просто не знаєте, чи зможете ви це зробити. І в ці дні вас врятує ваш процес. Ваш ритуал. Тож якщо ви тільки починаєте писати роман, то створіть цей процес, створіть цей ритуал. І якщо ви зараз перебуваєте в центрі роману, повторіть цей ритуал».

Браун зрозумів, як працюють трилери, і тоді йому дійсно пощастило з часом. Його книги почали набувати популярності в той час, коли повсякденні американці вмикали свої телевізори після чергового дня жахливих новин і гадали, чи буде колись протиотрута від усіх жахливих речей. У світі Ленгдона також існують погані новини, але завжди є пояснення, і він завжди знаходить рішення.

Без сумніву, Ден Браун — унікальний письменник, який користується популярністю у всьому світі. Я також його шанувальниця, його стиль письма та несподіванка зачаровують читачів. Ден Браун — майстер-оповідач у тому сенсі, він так добре переплітає факти та вигадки, що ви не відрізните різницю. Усе в його захоплюючому світі стає більш ніж реальним для читачів. (Фільми, адаптовані за його книгами, досить слабкі перед самими книгами, оскільки книги відомі своїм стилем письма, тоді як фільми захоплюють візуальною презентацією на основі написаного матеріалу). Він обирає пекучі проблеми, з якими стикається людство, таємниці, що розривають землю (наприклад, Ісус мав дружину, життя створене без Бога), які привертають захоплену/магнітну увагу.

Інформація чи факти, які він представляє, є найбільш добре дослідженими з використанням передових технологій пошуку та досліджень у цій галузі, яких дотримуються не всі. Вони справляють приємний шокуючий ефект на читача.

1.1.2. Мовлення Дена Брауна як відображення епохи

Оповідання Дена Брауна у своїй переважній більшості насичені символами, криптографіями та навіть популярними теоріями змови, які викриваються в довгих пошуках, саме це і є його ідіостиль.

Якщо говорити про манеру написання, Ден казав, що у нього специфічний стиль. Деяким людям це подобається, проте, деякі люди це ненавидять. Ідіостиль Дена розроблено на привернення якомога менше уваги до мови. Немає ніякої акробатики. Усі речення написані таким чином, що їх було дуже легко зрозуміти з першого читання.

У його романах можна прослідкувати закономірність: головний герой, якого закинули у нове для нього середовище, жінка з сильним характером, подорож до цікавих місць, ворог, котрий постійно переслідує та намагається вбити і лише 24 години, щоб розгадати загадку.

Браун завжди вибирає теми, які найбільше цікавлять молодь, наприклад, високий інтелект/ейдетична пам'ять, гаджети, загадки, деталі, що впливають, коди, повороти, тощо. Вибирає своїх лиходіїв і вигаданих персонажів із реального життя, після багатьох досліджень. Оскільки вони справжні і, таким чином, відповідають уяві всіх як жахливий персонаж.

Ден Браун не обирає жодної сторони, що надає йому перевагу, як автора. Він дозволяє читачам вибрати будь-яку сторону питання, таким чином уникаючи розгніваності будь-якої зі сторін, наприклад, теїстів чи атеїстів. Тому він не втрачає жодного типу читачів.

Пригоди Ленгдона- це таємничий дзвінок у ранкові години, який показує нам красеня середнього віку, професора Гарварду. Його досвід у символіці та

іконографії дає йому безліч нескінченних пригод у екзотичних місцях. Читати Дена Брауна легко. Його ідіостиль заключається в тому, що коли будь хто читає його книги, їм не доводиться думати про науку, процес, який робить людину дуже замисленою. Браун пише книги таким чином, щоб в ідеалі читач не усвідомлював, що він читає, [його] просто транспортують до місця подій, де люди розмовляють, а ти насправді не звертаєш уваги на мову. Мене вражає те, наскільки легкими його книги розкривають ту чи іншу тему. Професор з Гарварду, який розкриває глобальну змову за участю ілюмінатів і Ватикану, — це не те, що ви просто сідаєте і пишете за післяобіднім чаєм. Розшифровуючи код, він відкриває ключ до найбільших таємниць усіх часів... і стає переслідуваним. Однією з багатьох якостей, які роблять його твори унікальним, є фактична природа оповідання. Вся історія, твори мистецтва, стародавні документи та таємні ритуали в романі точні... як і приховані коди.

Потрібне глобальне дослідження, Браун, ймовірно, витрачає стільки ж часу на дослідження книги, скільки й на її написання. І разом з цим дослідженням приходять багато помилок. Під «багато» я маю на увазі цілу сторінку Вікіпедії, присвячену критиці «Коду да Вінчі», починаючи від того, що Браун отримав плем'я Ізраїлю, яким належало Марія Магдалина, до частини про те, що Папа Климент V спалив тамплієрів до смерті та розкидав їх попіл над водами Риму. Тим не менш, Браун сидить на найзручнішій нічийній землі, на яку може сподіватися будь-який письменник. Люди завжди будуть критично ставитися до його роботи, але він все ще буде продавати копії вантажівками. Ден – це той тип успіху, який ви можете собі уявити лише в 21 столітті, він, по суті, вище критиків, які почали публікувати його роботи в потрібний момент, подібно до того, як американці почали розглядати теорії змови про те, хто керує світом, не настільки безглуздими та тривожними, але як найімовірніший стан речей. В іншу епоху люди, можливо, сказали б, що його книги створені для натовпу, що користується калькою.

Якщо говорити про книгу «Янголи та демони», Ден Браун вирішив написати її після подорожжі до Ватикану. Саме тоді, коли він гуляв по тунелю під назвою іл

passetto [7] – прихованим проходом, який використовували ранні Папи для втечі у разі нападу ворога. За словами вченого, який проводив екскурсію, одним із найдавніших ворогів Ватикану було таємне братство, відоме як illuminati- «просвітлені»- культ ранніх учених, які пообіцяли помститися Ватикану за злочини проти таких вчених, як Галілей і Коперник. Його зачарували образи цього замаскованого антирелігійного братства, що ховається в катакомбах Риму. Потім, коли гід додав, що багато сучасних істориків вважають, що ілюмінати все ще діють сьогодні і є однією з найпотужніших невидимих сил у глобальній політиці, Браун вже знав, що хоче написати трилер про Ілюмінатів.

Таємні суспільства, такі як ілюмінати, докладають величезних зусиль, щоб залишатися прихованим. Історичним фактом є те, що ілюмінати пообіцяли помститися Ватикану в 1600 -х роках. Ранні ілюмінати — ті, що були за часів Галілея — були вигнані з Риму Ватиканом. Вони втікали та переховувались у Баварії, де почали змішуватися з іншими групами біженців, які рятувалися від католицьких чисток (алхіміки, науковці, окультисти, мусульмани, євреї та ін). Саме так з'явилися нові ілюмінати ті що всім серцем ненавиділи християнську віру. Вони вирости дуже могутніми, проникаючи у владні структури, застосовуючи таємничі обряди, зберігаючи смертельну таємницю і присягаючись коли-небудь знову піднятися і помститися католицькій церкві. «Ангели та демони»-трилер про довгоочікуване відродження і помсти ілюмінатів проти їхніх гнобителів, але найбільше це історія про Роберта Ленгдона, символіста Гарварду, який потрапляє в епіцентр всіх подій.

Хоча про братство було написано багато секретних доповідей розвідки, проте, опубліковано лише небагато. Відокремити факти про Ілюмінатів від вигадки може бути важко через велику кількість дезінформації, яка була створена про братство.

Однією з основних тем, які Ден Браун відкриває у своїх книгах це – наука. Він вірить, що наука рятує світ. Очевидно, що наука має чудовий потенціал для боротьби з хворобами, створення нових запасів палива, створення ефективних джерел їжі та ін. Проблема, звичайно, в тому, що кожна технологія - це меч з двома

кінцями. Ракетний двигун, який несе космічний човник, також може нести боєголовки. Прориви в медицині, які можуть викорінити хвороби, наприклад, генетичні дослідження, якщо їх неправильно використовувати, можуть привести до кінця людської раси. Питання не в тому, чи буде наука розширюватися для задоволення зростаючих потреб людини, а в тому, чи філософія людини дозріє досить швидко, щоб ми могли по-справжньому досягнути нашу нову силу та відповідальність, яка з нею пов'язана.

1.2. Особливості перекладу художньої літератури з іноземної мови на українську

1.2.1. Зміст поняття “переклад”. Предмет та завдання лінгвістичної теорії перекладу.

Переклад – це спроба знайти еквівалентне значення тексту в тексті іншої мови зі збереженням єдності змісту та форми. Шлях до досягнення такої єдності не лежить через встановлення формальних відповідників. Зіставлення засобів різних мов, навіть найбільш віддалених, можливе лише шляхом зіставлення функцій, які виконують різні мовні засоби. Звідси точність перекладу полягає у функціональній, а не формальній відповідності оригіналу. [8]

Переклад є засобом міжмовного спілкування. Перекладач робить можливим обмін інформацією між користувачами різних мов, створюючи текст, який має ідентичне комунікаційне значення з оригіналом. Як різновид практичної діяльності переклад – це набір дій, які виконує перекладач під час передачі вихідного тексту іншою мовою. Переклад, як будь-яке спостережуване явище є об'єктом наукового вивчення, спрямованого на розуміння його природи, його компонентів та їх взаємодії, а також факторів, що на нього впливають.

Наука про переклад займається як теоретичними, так і прикладними аспектами перекладу. Теоретичне дослідження полягає в тому, щоб з'ясувати, що повинен з'ясувати перекладач, які об'єктивні чинники лежать в основі інтуїції перекладача,

описати шляхи та методи, за допомогою яких досягається комунікативна ідентичність комунікативної цінності перекладу.

Теорія перекладу надає перекладачу відповідні інструменти аналізу та синтезу, усвідомлює, що він/вона має шукати в оригінальному тексті, яку інформацію він повинен передати і як він повинен діяти, щоб цього досягти. Зрештою, переклад залишається мистецтвом для науки, дає інструменти, але їй потрібні мізки, інтуїція та талант, щоб використовувати цей інструменти відповідно.

Багато аспектів перекладу висвітлювали й інші дисципліни, такі як: лінгвістика, літературознавство, соціологія, філософія (особливо це стосується методологічних аспектів перекладу), історія, психологія, точні науки (математика, теорія інформації, кібернетика).

Теорія перекладу є міждисциплінарним напрямом, переважно лінгвістичним, але також тісно пов'язаним з психологією, соціологією, краєзнавством, літературою, етнографією. Основою цієї теорії є мовознавство (прикладне та порівняльне мовознавство, теоретична граматики, країнознавство, стилістика та ін.).

Завданням лінгвістичної теорії є побудова процесу перекладу, у сенсі перетворення тексту однією мовою в текст іншою. Можна сказати, що лінгвістична теорія – це певна схема, яка відображає всі процеси та маніпуляції з перекладом. Коли мова йде про теоретичне моделювання, то лінгвістична теорія, як і будь-яка концептуальна модель, показує не всі, а певні та найбільш істотні особливості процесу перекладу. Це означає, що не все в мові оригіналу та мові перекладу підпадає під дію теорії перекладу, а лише те, що воно має регулярні повтори та регулярність.

При ретельному аналізі оригінального та вихідного тексту з'являється велика кількість неправильних і неповторюваних мовних зв'язків, які не підпадають під вплив лінгвістичної теорії перекладу. Саме ці нестабільні та нерегулярні відповідності становлять величезну складність для перекладача. Творчий характер перекладацької діяльності якраз і полягає в умінні знаходити поодинокі, непередбачувані теорією кореспонденції.

На сьогоднішній день у сучасній лінгвістичній теорії існує ряд моделей перекладу. Всі вони з певної точки зору правильні, оскільки кожна модель має своє уявлення про те ж саме явище, але зі свого боку. Звичайно, жодна з моделей не може претендувати на глобальність і точність. Найчастіше вони доповнюють один одного і мають багато збігів, їх сукупність дозволяє представити всі складності та різновиди процесу перекладу.

Суть перекладу полягає в роботі з двома текстами використовуючи міжмовні трансформації. Повнота та відповідність допомагають визначити якість перекладу. Вичерпність і точність у передачі змісту оригіналу мовою перекладу та стилістична відповідність йому означають корисність перекладу. Існує два способи передачі форми в поєднанні зі змістом: реконструкція ознак форми оригіналу та формування функціональних відношень до цих ознак. Виходячи з цього, при здійсненні перекладу необхідно враховувати особливість форми оригіналу, характерний стиль тексту, а не просто копіювати форму вихідного матеріалу. У роботі перекладача або бюро перекладів є різноманітні тексти, в деяких із них лексико-граматичні особливості оригіналу можуть бути представлені в кількох варіантах, це необхідно враховувати при виконанні роботи з текстом.

1.2.2. Види перекладу та їхні основні функції

Основні види перекладів [9]

Залежно від переважної комунікативної функції вихідного тексту чи форми мовлення, залученої до процесу перекладу, можна виділити різні види перекладу.

Таким чином, ми розрізняємо такі види перекладу:[11]

1) За загальною функцією розрізняємо інформаційний та художній переклад.

1. Інформативний переклад – це передача на цільову мову нелітературних текстів, головна мета якого – передати певну кількість ідей, тобто надати інформацію читачам. Вихідні тексти можуть бути представлені науково-технічними

текстами, газетними матеріалами, офіційними статтями, публічними виступами, політико-пропагандистськими матеріалами, рекламою тощо.

2. Художній переклад (романи, оповідання, п'єси, вірші тощо) включає різноманітні лексичні, граматичні та стилістичні прийоми, оскільки кожен жанр вимагає певного аранжування та використовує специфічні художні засоби, щоб справити враження на читача.

2) Відповідно до підходу перекладу, який використовується при створенні цільового тексту, переклади можна охарактеризувати як семантичні або комунікативні.

3. Семантичний переклад намагається передати, наскільки дозволяють семантичні та синтаксичні структури другої мови, точне контекстне значення оригіналу. Доречний для перекладу серйозної літератури, автобіографії, «особистих виливів», будь-яких важливих політичних чи інших заяв, зміст яких адресований спеціалістам. Наприклад: переклад законодавства та юридичних документів.

4. Комунікативний переклад намагається спричинити на своїх читачів ефект, максимально наближений до ефекту, який надається на читачів оригіналу, зміст якого адресований широкому читачеві. Приклад: переклад віршів. 1) За ступенем модифікації, внесеної в переклад, він може бути дослівним або вільним. Дослівний переклад полягає в механічній заміні елементів оригінального тексту для їх еквівалентності мовою перекладу. «вільний» переклад/переклад за змістом означає передачу найважливіших речей без урахування формальних відповідностей.

Відповідно до цілісності перекладу, тобто кількості перекладеного, переклад може бути повним або вибіркоvim.

1) Вибірковий переклад – це переклад окремих частин документа (вилучення інформації). Він охоплює не лише переклад певних уривків у тексті, а й реферати чи резюме, підготовлені на основі іншою мовою.

2) Повний переклад – це переклад всього письма, зміст якого настільки важливий для одержувача, що його слід детально перекласти. Найбільш

поширеними методами повного перекладу є дослівний переклад, семантичний переклад і комунікативний переклад.

За способом перекладу переклад може бути усним і письмовим.

1) Усний переклад. Існує два основних види усного перекладу – послідовний) і синхронний. У послідовному перекладі - переклад починається після завершення оригіналу чи певної його частини. При синхронному перекладі перекладач повинен зробити свій переклад, поки оратор вимовляє оригінальне повідомлення.

2) Письмовий - це відтворення змісту оригіналу документа мовою перекладу в письмовій формі.

1.2.3. Основні вимоги перекладу художньої літератури на українську мову

Як вже згадувалося раніше, для перекладу різноманітної художньої літератури використовується літературний/художній переклад. Літературний переклад складається з перекладу поезій, п'єс, художніх книг, художніх текстів, а також пісень, віршів, художніх статей, художніх романів, повістей, оповідань, віршів тощо. Коди перекладач робить переклад певної книги, він робить переклад і культури тієї країни, мовою якої написана книга.

Стиль є суттєвою характеристикою кожного твору, результатом особистості письменника та його емоцій на даний момент, не можна об'єднати один абзац, не розкриваючи певною мірою особистість автора. У кожного письменника є літературний стиль (ідіостиль), і його стиль відображається в його письмі. Деякі автори стверджують, що переклад повинен відображати стиль оригінального тексту, а інші стверджують, що переклад повинен володіти стилем перекладача.

Хороший перекладач повинен досконало знати вихідну та цільову мови, вміти ідентифікувати себе з автором книги чи вірша, розуміти його культуру та країну, використовувати вдалий метод для перекладу літературних текстів. Художній перекладач має враховувати красу тексту, його стиль, лексичні, граматичні та фонологічні особливості. Деякі з них можуть не збігатися в цільовій мові. Мета

перекладача полягає в тому, щоб якість перекладу була такою ж, як і в оригінальному тексті.

Взагалі в художньому перекладі ми перекладаємо повідомлення, а не значення. Текст необхідно розглядати як цілісний твір. Перекладач повинен знайти слова на своїй мові, які майже так само точно виражають значення деяких слів мови оригіналу, наприклад, ті, що стосуються культурних особливостей, кулінарних навичок або здібностей конкретної культури. Деякі ідеї чи ситуації навіть не відомі чи не практикуються в іншій культурі. Практика художнього перекладу змінилася в міру глобалізації, тексти стали більш екзотичними, і ці переклади мають сприяти кращому та правильнішому розумінню вихідної культури країни. [9]

Якщо говорити конкретно про український переклад, він почав більше розвиватися у 19 столітті (хоча початок перекладу українською можна рахувати 11 століття, коли перекладалися святі писання). Саме у цьому столітті більшість вищого класу були двомовні (а саме вживали як українську так і російську мову), якщо говорити про нижчі класи, то їхня повсякденна мова була українська, проте більшість з них не мали навичок писання. У 11 столітті Кирило та Мефодій стали зачинателями українського перекладу, переклавши Святе Письмо старослов'янською. Саме на основі їх працю було започатковано перша школа перекладу слов'янського мистецтва. У 15-18 столітті український народ вже мав можливість прочитати твори відомих авторів зі всього світу. Наприклад Овідія, Горація та інших. В цей період український переклад розвиває традиції середньовічного, який в свою чергу орієнтувався на візантійські або ж західноєвропейські приклади. Кожен жанр мав свій стиль перекладу(ритм), а також інтерпретацію.

Один із перших дослідників, котрий визначив засади українського перекладознавства, як філологічної науки у 1929 році був С.С.Дложевський. Сергій Степанович Дложевський був відомим філологом, педагогом та археологом, що відіграв важливу роль в історії українського перекладу. Він досліджував українську мову, її переклад та різноманіття. Був учасником першого та другого

Всеукраїнського сходознавчого з'їздів та ін. Залишим багато відомих досліджень та праць. [10]

Якщо ми поговоримо більш детально про вимоги перекладу художньої літератури на українську мову, то можна виділити 4 головних пункти:

1) Точність. Під час перекладу, перекладач повинен точно перенести головні думки автора та ідеї, котрі він заклав у свій твір. Також не можна додавати додаткову інформацію, оскільки це вже рахується зміна оригіналу. Перекладач повинен знайти відповідні вислови у мові перекладу, щоб як найточніше передати їхню суть та нічого не втратити.

2) Стислість. Під час перекладу, перекладач не повинен розписувати речення, немов це вже твір. Потрібно дотримуватись лаконічності та стислості, щоб твір переклад відповідав твору оригіналу.

3) Ясність. Під час перекладу потрібно використовувати прості вирази. Для того, щоб не заплутати читача, та випадково не надати якійсь ситуації двозначності. Тобто переклад має бути простою мовою, для легкого розуміння.

4) Літературність. Для перекладу з іншої мови, також потрібно звертати увагу на літературність, тобто як звучить та чи інша фраза в оригінальному тексті, та як звучить вже з перекладом. Іноді для більш коректного перекладу використовуються синонімічні фрази в мові.

2 ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ РОМАНУ ДЕНА БРАУНА "ЯНГОЛИ ТА ДЕМОНИ"

2.1. Загальна характеристика лексичних засобів аналізованого твору

Лексикологія — розділ мовознавства, наука про мову. Лексикологія має свої цілі та методи наукового дослідження, основним завданням якого є вивчення та систематичний опис лексики щодо її походження, розвитку та сучасного використання. Лексикологія пов'язана зі словами, змінними групами слів, фразеологізмами та морфемами, з яких складаються слова. Лексикологія — це наукове дослідження лексики мови, включаючи, наприклад, її історичний розвиток, її кількісний склад або спосіб кодування. Також лексикологія займається словниковою системою мови, ця наука вивчає властивості слів як основних одиниць мови.

У мовознавстві існує два основних підходи до вивчення мовного матеріалу, а саме синхронічний та діяхронічний підхід. Стосовно синхронічного підходу — це стосується лексики мови, яка використовується в даний момент, наприклад, в даний час. Діяхронічний підхід, що стосується лексики та лексичних одиниць певної мови в певний час. Діяхронічний підхід з точки зору лексикології має справу зі змінами і розвитком словникового запасу з плином часу. Це особлива історична лексикологія, яка займається еволюцією словникових одиниць мови зі зміною часу.

Слово можна визначити як структурно-семантичну сутність мовної системи. Слово є одночасно семантичною, граматичною і фонологічною одиницею. Лексикологія вивчає різні лексичні одиниці: слова, змінні групи слів, фразеологізми та морфемами, що утворюють слова. Слово, як і будь-який мовний знак двостороння одиниця, що володіє як формою, так і змістом або іншими словами звуковою формою і значенням.

Сучасна лексикологія досліджує проблему будови слова та словотворення, класифікацію словникових одиниць та ін. Якщо брати до уваги саме художні засоби, або ж лексичні (їх ще так називають), то їх можна поділити на декілька груп, кожна група має свої характеристики, наприклад: соціальний стан, доба, розвиток та ін. Кожному рівню відповідають свої слова та фрази.

Згідно часового поділу ми маємо такі групи лексичних засобів:

1. Архаїзми— це старе слово чи вираз, який більше не використовується у своєму початковому значенні або використовується лише в певних дослідженнях чи областях. Історизми - теорія, доктрина або стиль, що підкреслює важливість історії: наприклад 1) теорія, в якій історія розглядається як еталон цінності або як визначальний фактор подій 2) стиль (як в архітектурі), що характеризується використанням традиційних форм і елементів

2. Неологізми— нове слово, яке придумано, або яке створене у зв'язку з стрімким розвитком, зазвичай це комбінація двох існуючих слів, скорочення або спотворення існуючого слова.

Існує два типи неологізмів:

а) загальноживані - це ті слова, що утворилися у зв'язку з розвитком нових (Antiproton Decelerator - антипротонний сповільнювач);

б) авторські неологізми – ті слова, які автор утворює упродовж написання тої чи іншої книги, також ці слова називають ще авторизми. (cryptex – криптекс, це неологізм Дена Брауна, що вперше був використаний у книзі «Код да Вінчі»)

3. Діалектизми— мовні особливості, які характерні для територіальних діалектів і вкраплені в літературне мовлення. Вони виділяються в потоці літературного мовлення відхиленнями від стандарту.

4. Жаргонізм—слова чи вирази, які використовуються працівниками певної професії чи групи осіб. Жаргонізм важко зрозуміти іншим, хто не належить до відповідної сфери або ж соціального стану. (symbols - символи).

5. Терміни – слово або вираз, які мають точне значення в певних випадках або конкретно характерні для науки, мистецтва, професії чи предмета (physical matter – матерія).

6. Запозичення – це слова, засвоєні носіями однієї мови, які були взяті з іншої мови, проте, використовуються у письмі та мовленні. (ne avevo paura -цього я й боявся) - запозичено з латиської мови).

Лексичні засоби використовуються для передання певної інформації. Так, наприклад вони можуть мати пряме значення або ж переносне. Якщо говорити про пряме значення – це використання слів та словосполучень в їх звичайному або найпростішому значенні без метафор чи перебільшень. Використання лексичних засобів у переносному значенні означає - репрезентація одного поняття в термінах іншого, яке можна вважати аналогічним йому; метафоричний.

2.1.1. Особливості вживання та функції термінів

Термінологія - це загальне слово для групи спеціалізованих слів або значень, пов'язаних певною сферою, а також вивченням таких термінів та їх використання. Це також відома як термінологічна наука. Умови - це слова та складні слова або багатоповерхові вирази, які в конкретних контекстах мають конкретні значення. Однакові слова використовуються в протилежних контекстах та в повсякденній мові. Термінологія - це дисципліна, яка систематично вивчає "маркування або позначення концепцій", зокрема до одного або декількох предметних полів або доменів людської діяльності. Це робить це через дослідження та аналіз термінів у контексті з метою документування та сприяння послідовному використанню. Термінологія може бути обмежена однією або кількома мовами (наприклад,

"багатомовна термінологія" та "двомовна термінологія"), або може мати міждисциплінарність, зосереджуючись на використанні термінів у різних галузях. Термін - це слово або вираження з певним значенням, особливо тим, який використовується щодо конкретного суб'єкта.

Як відомо сюжет книги «Янголи та демони» відбувається у Ватикані, у серці католицької віри, дійсно цікаво, де б могли у такій книзі використовуватись наукові терміни, але насправді не все настільки звично, як це здається. Ватикан це тільки місце подій, але передісторія нам розповідає зовсім інше. Наприклад про організацію ЦЕРН, що проводила безліч досліджень. Одним із таких досліджень стала саме антиматерія, котра була в центрі всієї книги від початку до кінця. Авжеш, під час опису, згадувалися інші наукові дослідження, що проводилися у секретних приміщеннях організації. Оскільки це все було закрито від сторонніх очей, ніхто з чужих людей не знав про жодне дослідження, так само, як і працівники самої організації не здогадувалися про існування цієї «магічної» антиматерії. Чому саме це дослідження взялося за основу книги. Можливо одним із варіантів є те, що звичайний священник хотів довести, що світ почав своє існування саме з великого вибуху. Антиматерія є найпотужнішим джерелом енергії, відоме людству. Вона виробляє енергію з 100 відсотковою ефективністю (ядерне розподіл становить 1,5 %). Антиматерія не створює забруднення або випромінювання, а крапелька може забезпечити Нью-Йорк електроенергією на повний день. [2, с.2-3]

Проте, антиматерія дуже нестабільна. Він розжарюється до світіння, коли контактує з будь чим ... навіть повітрям. Основні питання на котрі можна знайти відповіді у книзі: чи може ця дуже нестабільна речовина врятувати світ, або чи вона буде використовуватися коли-небудь для створення найбільш смертоносною зброї?

Нижче наведені приклади наукових термінів взятих з самої книги оригіналу «Янголи та демони» та українського перекладу книги (переклад був здійснений Анжелою Кам'янець у 2007 році, видавництво «Клуб сімейного дозвілля»).

Безліч інформації було сказано щодо термінів, проте, не було згадано, яка ж їхня основна функція, навіщо автор використовує у своєму творі такі складні слова. Насправді, все дуже просто. Як згадувалося раніше, терміни показують нам певні значення слова в залежності від тематики. Якщо брати до уваги саме книгу Дена Брауна «Янголи та демони», можна виділити дві основні тематики книги це наука та символи, те як вони переплітаються протягом всього сюжету. Тобто, Браун використовує різноманітну термінологію символістики та науки, щоб більш детально передати сюжет книги.

2.1.2. Запозичення, новотвори

Запозичення— це слова, які були взяті з іншої мови і модифіковані відповідно до зразка мови-отримувача. У багатьох випадках запозичене слово (особливо давно запозичене) практично неможливо відрізнити від рідного (якщо не провести ретельний етимологічний аналіз). Кількість запозичень у лексиці мови та їхня роль визначається історичним розвитком нації.

Найефективніший спосіб запозичення – пряме запозичення з іншої мови в результаті контакту з людьми іншої країни або з їх літературою. Але слово також може бути запозичене опосередковано не з мови джерела але через іншу мову. При аналізі запозичених слів слід розрізняти два терміни— «джерело запозичення» і «походження запозичення». Перший Термін застосовується до мови, з якої слово було запозичене відразу, другий термін, до мови, до якої в кінцевому підсумку можна віднести це слово. Чим ближчі за структурою дві взаємодіючі мови, тим легше це зробити, немов, слова однієї мови проникають в іншу.

Запозичення є наслідком культурного контакту між двома мовами. Запозичення слів може йти в обох напрямках між двома мовами в контакті, але часто є асиметрія, така, що більше слів йдуть з однієї мови до іншої. У цьому випадку спільнота мови джерела має певну перевагу влади, престижу та багатства, що

робить об'єкти та ідеї, які вона приносять бажаними і корисними для запозичень мовної спільноти.

Фактичний процес запозичення є складним і включає в себе безліч правил використання (тобто застосування нового слова). Авжеш, з часом нове слово стає звичайним. Не всі іноземні слова стають запозиченими, якщо вони випадають з використання, перш ніж вони стануть широко поширеними, вони не досягають навіть стадії позики.

Звичайність - це поступовий процес, в якому слово поступово захоплює більшу і більшу мовну спільноту. (Звичайний - який не має в собі нічого нового, несподіваного для кого-небудь). У громаді люди не сприймають слово запозичення, як кредит. Взагалі, чим довше запозичене слово є у мові, і частіше використовується, тим більше вона нагадує рідне слово. Найчастішим фактором використання запозичень є саме престиж, оскільки іноземна мова завжди чомусь більш високо цінувалася та цінується ніж рідна. Сьогодні кожна нація запозичує слова з інших мов, з воістину глобальним охопленням. Наприклад запозичених складають 80% англійської мови. Що це означає, що не існує такої речі, як чиста англійська мова. Англійська складається з слів з: латинь, французька, німецька, італійська, іспанська, голландська, скандинавських, японську, арабську, португальська, санскрит, російську мову, маорі, хінді, іврит, перська, малайською, урду, Ірландський, африкаанс, ідиш, китайська, турецька, норвезька, зулу і суахілі. І це навіть не 10% з 350 мов.

Запозичення і кредитування слів відбувається через культурні контакти між двома спільнотами, які говорять на різних мовах. Часто, домінуюча культура (або культура сприймається більше престижу) надає більше слів, ніж запозичує, тому, процес обміну, як правило, асиметричний. Багато слів, які в кінцевому підсумку запозичені, є частиною матеріальної культури домінуючої групи. Продукти харчування, рослини, тварини і інструменти мігрують з групами, які

використовують їх, і, звичайно ж, так що слова, які описують ці речі. Якщо говорити про запозичення в українській мові - це безліч слів з французької, грецької, англійської та інших мов. Так як згадувалося раніше, безліч запозичених слів нині використовуються на рівні з рідними, і їх майже неможливо відрізнити одні від одних. Багато запозичень прийшли в нашу мову саме з розвитком нових технологій (інтернет, провайдер, гаджет, лінк, технологія та ін). Також з різноманітних грецьких текстів, адже саме грецьку мову рахують, мовою християнства (біблія, янгол, піп, псалом та ін). Авжеш, не потрібно забувати про латину, мову різноманітних наук таких як медицина, астрономія ... (ампула, імунітет, пульс, Аурум, Велика медведиця) та католицизму. Безліч запозичень з англійської мови використовуються українцями у повсякденній мові, саме тому більшість навіть не помічає різниці між цими словами (трамвай, тунель, лідер, гумор, клуб, фольклор, бокс – всі ці слово взяті з англійської, проте, нажаль, більшість українського народу, навіть і не здогадуються про це). Французькі запозичення (галліцизми) [12] теж одні з найбільш використовуваних (трюмо, парфум, ампула, вуальта ін). Однією з відомих ознак, котрі характеризують запозичення є саме присутність букви ф у словах, адже словам українського походження вона не характерна. Також, присутність декілька літер а в словах, це більше притаманне словам тюрського походження.

Новотвори – це елемент, слово і т. ін., що утворилися заново. Неологізми, новотвори родяться щодня (Максим Рильський, III, 1956, 75); Найпоширенішими способами формування мовних новотворів у наші дні є словоскладання і утворення лексичних словосполучень [13].

Неологізми – це слова, створені для пояснення чогось нового. Неологізми утворюються шляхом запозичення слів або змішування наявних слів для розмови про нові поняття. Вони можуть складатися зі слів різних мов або шляхом додавання префікса чи суфікса, які найкраще відповідають новій концепції.

Чудовим прикладом є «вебінар». Це слово походить від поєднання «веб» і «семінар», щоб описати семінар, який відбувається в Інтернеті. Це нове поняття, яке ніколи не існувало до 21 століття.

Які основні типи неологізмів?

Неологізми бувають різних форм, але їх можна розділити на три основні типи. Ми можемо:

- запозичувати слова з інших мов,
- утворювати нові слова, змішуючи два разом,
- додавати префікс чи суфікс, щоб змінити форму існуючого слова.

Нове слово може бути прийняте з іншої мови. Наприклад, слово «кафе» «піца» в багатьох різних частинах світу, інші слова, які взяті з інших мов і зазвичай використовуються в українській мові та англійській.

«Кіберпростір» або ж «Cyberspace» є одними з поширених неологізмів в англійській мові. Вони утворилися шляхом поєднання двох окремих понять. Вони пояснюють ідею, яка не має свого слова. Поняття «кіберпростір» відносно нове.

Неологізмам потрібен деякий час, щоб інтегруватися в мову. Зазвичай вони потрапляють до словника, коли вони зазвичай використовуються носіями тої чи іншої мови. Слово вважається неологізмом, коли дуже очевидно, що це слово, що складається з інших слів, або що одне слово було змінено, щоб воно відповідало новій формі.

Неологізми також можуть зустрічатися мимохідь. Носій мови міг придумати нове слово на місці, щоб описати те, що у нього на думці. Нерідкі випадки, коли носії англійської чи української мов створюють слово, змішуючи два разом або додаючи префікс чи суфікс у разовій ситуації, щоб описати щось конкретне.

Видавці словників не втомлюються нагадувати нам, що наша мова зростає. Не задовольняючись тією кількістю слів, які вона вже має у своєму розпорядженні, україномовні люди додають нові приблизно декілька сотень на рік.

Хто і як придумує ці слова? Які правила регулюють їх формування? Шекспіра часто називають майстерним неологом, тому що щонайменше 500 слів (включаючи *critic*- критику, *swagger* - чванство, *lonely*- самотність *hint* - натяк) вперше з'являються в його роботах, але ми не можемо дізнатися, чи він їх вигадав особисто, чи просто переписував те, що він взяв в іншому місці.

Усі нові слова створюються за допомогою одного з безліч механізмів [14].

Виведення

Найпоширенішим методом створення нового слова є додавання префікса або суфікса до існуючого. Звідси *realisation* - реалізація (1610s), *democratise* – демократизація.

- Зворотне словотворення (*back-formation*) – це процес створення нової лексеми шляхом видалення фактичних чи передбачуваних афіксів. Отриманий неологізм називається *back-formation*, термін, введений Джеймсом Мюрреєм у 1889 році [15]. Зворотне до вищезазначеного: створення нового кореневого слова шляхом видалення афікса. Іменник *sleaze*, наприклад, був утворений від слова “*sleazy*”. Деякі лінгвісти пропонують окрему категорію, перетворення афікса в слово (*ism*, *ology*, *teen*), але насправді це лише тип зворотного утворення.

- Компонування - зіставлення двох існуючих слів. Як правило, складні слова починають жити як окремі частини, потім, з'єднуються дефісом і в кінцевому підсумку стають єдиним цілим. Наприклад : *nobody* (займенник), *daydream* (дієслово).

- Перепрофілювання та конверсія

Взяття слова з одного контексту та застосування його в іншому. Взяття слова з одного класу слів і перенесення його в інший. Слово «giant» довгий час було лише іменником, тобто істотою величезних розмірів, аж до початку 15 століття, коли люди почали використовувати його як прикметник.

- Епоніми - слова, названі на честь людини чи місця. 1) *Cardigan* - кардиган (Він названий на честь 7-го графа Кардігана. Він вів у бій війська, які носили цей одяг). 2) *America* - Америка (Слово Америка названо на честь італійського картографа Америкго Веспуччі). 3) *Dunce* - неук, дурень (людина, яку вважали нездатною до навчання, походить від Джона Дунса Скота, шотландського теолога, чий теорії висміялися).

- Скорочення - скорочена форма написаного слова чи словосполучення, що використовується замість цілого слова чи словосполучення.

Абревіатури зазвичай утворюють з використанням найбільш впізнаваних букв зі слова чи виразу. Це полегшує їх запам'ятовування та полегшує читання іншими. Це майже так, ніби букви є підказками, які вказують на оригінальне слово чи вираз. Наприклад 1)New York – NY; 2)Mister – Mr.

Абревіатура — це заміна рядка слів, як правило, назва організації, слоган або щось інше, не менш багатослівне. На відміну від скорочень, вони не є коротшим написанням слів — вони складаються з ініціалів слів. Наприклад NASA (National Aeronautics and Space administration).

2.1.3. Архаїзми та історизми

Мова ніколи не буває стабільною. З часом словниковий запас змінюється, поповнюючись новими словами, які з'являються з розвитком науки і культури. Зі словникового запасу мови зазвичай випадає певна кількість застарілих слів. Застарілі слова повністю виходять з ужитку або залишаються в мові як елементи, що

виконують суто історичні описові функції. Зникнення старих професій спричиняє зникнення їх старих назв.

Тут ми підійшли до такого визначення, як архаїзм. Архаїзм — це використання форми мови або письма, яка більше не є актуальною. Багато дитячих віршів містять архаїзми. Архаїзм — це слово, фраза або літературний прийом, який більше не вживається або використовується лише в дуже конкретних випадках. Ще один термін, який можна сплутати з архаїзмом, - це історизм. Архаїзм відрізняється від історизма тим, що архаїзм все ще іноді використовується, тоді як історизм більше не використовується в жодному контексті. Архаїзми найчастіше зустрічаються в давніх літературних творах, таких як сонети і п'єси Шекспіра або дитячі вірші, в законі, в релігійних термінах і географічних назвах. Архаїзми є цікавими прикладами постійної еволюції англійської мови, а також вікном у минуле. Наприклад: Hither - "сюди" (те що зараз вживається, як "here"), Betwixt - "між"(сучасний варіант "between").

Історизми належать до застарілих слів. Причини їх появи екстралінгвістичні. Вони дуже численні, як назви суспільних відносин, установ і предметів матеріальної культури минулого. До історизмів належать назви старовинної зброї, типів човнів, видів карет, знарядь праці: battle axe - бойова сокира, battering ram – таран. Архаїзми відрізняються від історизмів тим, що є застарілими назвами існуючих об'єктів. Архаїзми завжди мають синоніми. Найчастіше зустрічаються в поезії, праві, ритуальному письмі та мовленні. Їх навмисне використання можна розділити на літературні архаїзми, що прагне викликати стиль давнішого мовлення та письма; і лексичні архаїзми, використання слів, які більше не вживаються. Архаїзми підтримуються завдяки цьому літературному використанню та вивченню давньої літератури. Якщо вони залишаться визнаними, їх можна відродити. Архаїзми часто розуміють неправильно, що призводить до змін у використанні.

Виділимо три етапи в процесі старіння слів:

1. Початок процесу старіння, коли слово стає рідковживаним. Такі слова називаються застарілими, тобто вони перебувають у стадії поступового виходу із загального вжитку. До цієї категорії насамперед належать морфологічні форми, що належать до більш ранніх етапів розвитку мови.

2. Друга група архаїчних слів – це ті, які вже повністю вийшли з ужитку, але все ще визнаються англomовною спільнотою. Ці слова називають застарілими.

3. Третя група, яку можна назвати власне архаїчною, — це слова, які більше не розпізнаються в сучасній англійській мові, слова, які використовувалися в староанглійській мові і які або повністю вийшли з мови, або змінилися у своєму зовнішньому вигляді настільки, що вони стали невпізнаними.

2.2. Особливості та мета вживання стилістичних засобів у аналізованому творі.

Стилістика - це розділ мовознавства, що вивчає стилі літературної мови та мовні засоби, які створюють їх особливості [16], [17].

Стилістика має справу з :

- Дослідженням спеціальних мовних засобів, які забезпечують бажаний ефект висловлювання— їх називають стилістичними засобами і засобами виразності.

Стилістика вивчає природу, функції та структуру слів і виразів.

- Дослідженням, що стосується певних типів текстів, які через вибір і розташування мовних засобів відрізняє прагматичний аспект спілкування. Ці типи називають функціональними стилями мови.

Стилістика, як наука набула власні засоби – засоби виразності та стилістичні засоби. Слова людської мови багатозначні. Розрізняють пряме і переносне

значення слова. Саме ця специфіка мови дозволяє створювати тропи. [18] У літературі та письмі фігура мови (також званий стилістичним прийомом або риторичним прийомом) — це використання будь-якого з різноманітних прийомів для надання допоміжного значення, ідеї чи почуття.

Іноді слово різниться зі своїм звичайним значенням, або фраза має спеціальне значення, не засноване на буквальному значенні слів у ньому. Прикладами є метафора, порівняння або персоніфікація.

Стилістичні засоби часто забезпечують наголос, свіжість виразу чи ясність. Засоби виразності — це ті мовні форми та властивості, які здатні зробити висловлювання виразним. Їх можна знайти на всіх рівнях — фонетичному, графічному, морфологічному, лексичному чи синтаксичному.

Засоби виразності та стилістичні засоби мають багато спільного, але не є повністю синонімами. Усі стилістичні засоби належать до засобів виразності, але не всі виражальні засоби є стилістичними. Фонетичні явища, такі як висота голосу, паузи, логічний наголос і протяжна вимова є виразними, але не є стилістичними засобами.

Засоби виразності (Тропи)— це ті мовні форми та властивості, які здатні зробити висловлювання емпатичним (який відзначається особливою емоційною виразністю. - або виразним [18]. Зв'язок між словником і контекстуальним значенням може бути основним-у різних напрямках: за принципом спорідненості, за принципом близькості або за принципом протиставлення. Таким чином стилістичний прийом, заснований на першому принципі, — це метафора, на другому — метонімія, а на третьому — іронія.

1. Метафора – це відношення між словником і контекстуальними логічними значеннями, засноване на спорідненості чи подібності певних властивостей чи ознак двох відповідних понять. Метафора може бути втілена в усіх осмислених

частинах мови, в іменниках, прикметниках, дієсловах, прислівниках і іноді навіть у допоміжних частинах мови, як у прийменниках. Метафору, як і будь-які стилістичні прийоми, можна класифікувати за ступенем їх несподіваності. При цьому метафори, які є абсолютно несподіваними, досить непередбачуваними, називаються справжніми метафорами.

2. Метонімія заснована на іншому типі відношення між словниковим і контекстним значенням, а поняття, які ці значення представляють, на близькості. Метонімія представляє події дійсності в її суб'єктивному відношенні. Метонімія в багатьох випадках банальна. Метонімія — це фігура мови, в якій один предмет або ідея замінює інший, з яким вони тісно асоціюються. Насправді метонімія означає «зміна імені». Як літературний засіб, це спосіб заміни об'єкта чи ідеї чимось пов'язаним із ним замість того, щоб констатувати, що насправді мається на увазі. Метонімія дає змогу письменникам виражати слово чи думку по-іншому, використовуючи близькоспоріднене слово чи думку. Тому це спосіб для письменників урізноманітнити своє висловлювання та створити ефект для читача.

Срібна ширма – чудове використання метонімії. Ця фраза є фігурою мови, тобто вона використовується для ефекту, а не для буквального значення. Крім того, це заміна для фільмів, кінотеатрів тощо. «Екран» пов'язаний із способом традиційного показу (або показу) фільмів у кінотеатрі. Крім того, «срібло» асоціюється з оригінальними чорно-білими фільмами і блиском Голлівуду. Як метонімія, вона може замінити такі слова, як кіно, театр, фільм тощо.

3. Іронія — це стилістичний прийом також заснований на одночасній реалізації двох логічних значень — словникового та контекстного, але ці два значення перебувають у протиставленні один з одним. Дослівне значення -протилежне передбачуваному. Кажуть одне, а натякають протилежне.

На відміну від метафори та метонімії, іронія не використовує жодної конкретної синтаксичної структури чи лексичних одиниць. У контексті зазвичай є

деякі формальні ознаки іронії, які вказують на значення, яке мається на увазі. Функції (показати ставлення автора до чогось; оцінка об'єкта/явища; передавати негативне значення; виражати почуття жалю, роздратування, невдоволення; створення гумористичного ефекту).

2.2.1 Вживання тропів

У лексиці основними виражальними засобами є тропи — особливі образно-виразні засоби мови, засновані на вживанні слів у переносному значенні. До основних видів тропів належать: епітет, порівняння, метафора, персоніфікація, метонімія, синекдоха, парафраз (перифраза), гіпербола, літота, іронія.

- Епітет — це літературний засіб, який описує особу, місце чи предмет, супроводжуючи або замінюючи їх описовим словом чи словосполученням.

Після введення епітета його часто повторюють у тексті, щоб створити відчуття знайомства для читача. Епітети також зазвичай з'являються поруч або замість імені людини, ці епітети визначають, про яку особу йде мова. Окрім літературних засобів, епітети є ще й слуховими. Назви людей, місць і об'єктів епітетами та їх повторення допомагали слухачам краще зв'язуватися з твором і полегшували розшифровку багатьох елементів історії.

- Порівняння – це метод пояснити якийсь предмет через слова або словосполучення з допомогою таких сполучників: як, немов, ніби та ін.

Порівняльний метод в історичному мовознавстві займається реконструкцією більш ранньої мови або більш раннього стану мови на основі порівняння споріднених слів і виразів у різних мовах або діалектах, що походять від неї.

- Персоніфікація — це літературний засіб, який використовується не буквалью. Використання мови для передачі понять у споріднений спосіб.

Письменники використовують персоніфікацію, щоб надати людських характеристик, таких як емоції та поведінку, нелюдським речам, тваринам та ідеям. Персоніфікацію також можна використовувати для кращого пояснення понять та ідей. Надання предметам, ідеям і тваринам людських якостей робить їх миттєво спорідненими для читачів.

- Синекдоха — це фігура мови, в якій частина чогось використовується для позначення цілого або навпаки. Як літературний засіб, синекдоха дозволяє меншому компоненту чогось замінити велике ціле в риторичній манері.

Синекдоха може працювати і в протилежному напрямку, коли більше ціле замінює менший компонент чогось. Синекдоха — це корисний засіб для письменників, щоб виразити слово чи ідею іншим способом, використовуючи аспект цього слова чи ідеї. Це дозволяє варіювати вираз і створює ефект для читача. Наприклад, поширеною синекдохою для пропозиції шлюбу є просити «руку» у людини. Це фігура мови в тому сенсі, що просити чиюсь руку для ефекту, а не буквально. «Рука» в цьому прикладі синекдохи — це та частина, яка позначає всю особу, яка отримує пропозицію одружитися, і відображає символічне розміщення обручки.

Як літературний засіб, синекдоха є засобом для письменників уникнути надмірного використання слів чи фраз і створення художньої форми вираження. Синекдоху і метонімію часто плутають. Як літературні засоби, вони подібні, але відмінні один від одного. Синекдоха, як фігура мови, повинна вказувати на відносини, в яких частина означає ціле сутності.

Метонімія – це також фігура мови, в якій одне слово вживається замість іншого. Однак у метонімії слова тісно пов'язані, а не одне слово, яке є меншою частиною всього слова чи ідеї, яку воно представляє.

Нижче наведено кілька способів, які виграють письменники від включення синекдохи у свою роботу:

- 1) Створює зв'язки. Коли письменники включають синекдоху у свою роботу, це є корисним літературним засобом для створення зв'язків для читача.
- 2) Щоб синекдоха була ефективною, як мікрокосм читач повинен вміти пов'язувати значення меншої частини з більшим цілим. Іншими словами, письменник не може просто вибрати якусь частину чогось і створити синекдоху. Для того, щоб читач зрозумів, частина повинна мати значення, оскільки вона стосується цілого.
- 3) Поліпшити експресію. Синекдоха дозволяє письменникам урізноманітнити й покращити своє вираження. Такі фігури мови можуть підкреслити те, що частина чогось представляє ціле.
- 4) Письменники також можуть використовувати синекдоху для покращення опису та створення образів для читача. В результаті цей літературний засіб дозволяє письменникам висловлювати ідеї унікальними способами, створюючи глибше значення для своїх читачів

1.2.2 Вживання стилістичних фігур

Стилістичні фігури засновані на специфічному розташуванні слів, незвичайних конструкціях, повторах або продовженні фрази (алітерація, асонанс, усі види повторів, літоти, перифраза, порівняння тощо).

Тропи – це категорії парадигматики («вісь вибору»), а фігури мовлення належать до синтагматики (до «осі поєднання») [20].

Стилістичний ефект фігур мови створюється за рахунок розташування мовних одиниць, незвичайної побудови чи розширення висловлювання.

1. Метафора – як згадувалося раніше призначення метафори в письмі використовуються для прямого порівняння двох різних речей, щоб приписати особливу якість першій. Але, крім простого порівняння, метафори мають дві чіткі цілі, які зміцнять ваше письмо:

- *Намалювати картину* — швидко. Іноді те, що вам потрібно, щоб читач зрозумів, не можна описати кількома реченнями – вам просто потрібно показати їм, що ви маєте на увазі. У таких випадках метафора працює найкраще.

Наприклад, ви можете показати, чому ваш головний герой розчарований своєю дружиною. Замість того, щоб витратити час на опис її втомливої поведінки, ви можете порівняти свого персонажа зі світлом у їхній квартирі, яке легко вмикається та вимикається.

- *Щоб внести певну невизначеність у ситуацію.* Наскільки метафора може допомогти висвітлити думку чи сцену, вона також може допомогти надати їм відтінок таємниці. Наприклад, якщо ви хочете натякнути читачеві, що в місці є щось зловісне, ви можете використати метафору: «Ліс уночі був прекрасним. Дерева були чорними скибами ножа, а місяць — кісткою, що піднімається на небі».

2. Метонімія — це використання зв'язаного терміна для заміни об'єкта чи поняття. Ви знайдете приклади метонімії, які часто використовуються як у літературі, так і в повсякденному мовленні. Ви можете використовувати її самі, навіть не усвідомлюючи цього.

У повсякденному мовленні та письмі поширені метонімія та пов'язані з нею фігури мови. Специфічними видом метонімії вважаються синекдоху. Полісемія, здатність слова чи фрази мати багато значень, іноді є результатом відносин метонімії. І метонімія, і метафора передбачають заміну одного терміна іншим. У метафорі ця заміна заснована на певній аналогії між двома речами, тоді як у метонімії заміна заснована на певній зрозумілій асоціації або суміжності

Наприклад слово «*ear*», що означає вухо. Ми можемо використовувати це слово в перекладі «послухати» або «увага», оскільки саме вухо ми використовуємо, щоб звернути увагу на звукову інформацію.

3. Перефрази — це речення або фрази, які передають одне й те саме значення, використовуючи різні формулювання. Хоча логічне визначення парафраз вимагає суворої семантичної еквівалентності, лінгвістика приймає ширшу, наближену еквівалентність, тим самим допускаючи набагато більше прикладів. Але приблизну еквівалентність визначити важко. Речення або фрази, які передають те саме значення, використовуючи різні формулювання, називаються парафразами. [21]

4. Перефразування означає формулювання чужих ідей своїми словами. Щоб перефразувати джерело, вам потрібно переписати уривок, не змінюючи значення оригінального тексту. Перефразування — це альтернатива цитування, коли ви копіюєте чийсь точні слова та берете їх у лапки. У академічній літературі зазвичай краще перефразувати, а не цитувати, тому що це показує, що ви зрозуміли джерело, і це робить вашу роботу більш оригінальною. Кожного разу, коли ви перефразуйте, важливо цитувати джерело. Ви також повинні бути обережні, щоб не використовувати формулювання, які надто схожі на оригінал. Інакше ви ризикуєте вчинити плагіат.

5. Гіпербола — це троп та літературний прийом, який створює підвищений ефект через навмисне перебільшення. Гіпербола – це часто сміливо завищене чи перебільшене твердження чи твердження, яке додає акцент без наміру бути буквально істинним. У риториці та літературі гіпербола часто використовується для серйозного, комічного чи іронічного ефекту. Гіпербола в письмі й мовленні може додати виразу драматичного або серйозного ефекту залежно від того, як воно використовується. Щоб переконатися, що ваша гіпербола додає акцент, який ви шукаєте, пам'ятайте про кілька речей:

- Що описуєте ваше перебільшення: відчуття чи кількість?
- Чи має це сенс і звучить природно?

- Тепер, коли ви знаєте, про що потрібно думати, додаючи гіперболу до своєї роботи, подивіться, як гіпербола додає акцент.

(1) *Без гіперболи* - Ця гра займає багато часу (This game is time consuming).

(2) *З гіперболою* - Ця гра займає вічність (This game takes an eternity).

(3) *Без гіперболи* - Цей шолом давить на моє підборіддя (This helmet presses on my chin).

(4) *З гіперболою* - Цей шолом мене вбиває (This helmet is killing me).

Насправді гра не займає вічність, і шолом нікого не вбиває, але додавши перебільшення, ці формулювання стають більш креативними.

Гіпербола — часто використовуваний літературний прийом у казках, легендах та народних оповіданнях. Глядачі усвідомлюють, що такі заяви мають підкреслити риси характерів, а не сприймати їх буквально.

Літота — це троп та форма зменшення, в якій почуття виражається іронічно, заперечуючи його протилежне. Літота досить проста за принципом роботи: замість того, щоб стверджувати щось прямо, ви стверджуєте, що протилежне твердження не відповідає дійсності. Літота має містити негативне твердження.

Ідентифікація літот

Існує ряд речей, які ви можете знайти, щоб визначити, чи є твердження літотами.

1) Літота – це завжди форма приниженн

2) Літота — це форма применшення, навмисне представлення чогось меншого, гіршого чи меншого, ніж воно є насправді. Хоча деякі фрази на перший погляд можуть виглядати як літоти, якщо вони не містять зменшення, то вони не вважаються літотами.

3) Літота завжди включає заперечення. Якщо фраза є переменшеною, але не містить заперечення, то це не літоти. Наприклад, якщо ви сказали про огидну страву.

4) Літота зазвичай працює, заперечуючи найвище чи крайнє твердження.

5) Літота може залежати від контексту

Письменники часто використовують фігури мови, щоб створити специфічний ефект для читача. Такі фігура мови, як літоти нагадують заниження через те, що передбачуване значення фрази чи речення здається менш значущим через негативне формулювання. Таким чином, літоти служать для письменників, як спосіб висловити скромність, розсудливість або словесну іронію, роблячи твердження про те, що «є», заявляючи, чого «нема».

б. Іронія — це троп, в якій показує суперечність між сказаним і тим, що насправді мається на увазі. Вона характеризується невідповідністю, контрастом між реальністю та зовнішнім виглядом.

Іронія — багатогранний літературний прийом, яким письменник вказує на розбіжність між дійсністю та тим, як речі з'являються чи очікуваним. Коли письменник використовує іронію у творі, виникає невідповідність щодо поведінки персонажів, слів, які вони вимовляють, чи подій, що відбуваються. Отже, письменник, який шукає іронії, використовує непрямі посилення замість прямих висловлювань, щоб вказати на проблематичний зв'язок між сприйнятим і істиною

РОЗДІЛ 3 ВІДТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ ДЕНА БРАУНА «ЯНГОЛИ ТА ДЕМОНИ» УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

3.1. «Янголи та демони» особливість перекладу твору та оригінальний стиль автора

Безсумнівно, проблеми перекладу варті обговорення. Насправді, ми говоримо не про проблему перекладу, як процес, а про його практичну сторону, про адекватність і еквівалентність перекладу, про ступінь одомашнення чи відчуження вихідного тексту, використані методи і прийоми. Проблема є актуальною і потребує спеціального вивчення, оскільки ми все ще стикаємося з поганими перекладами, викликаними неправильним вибором методів, що призводить до нерозуміння суті. При цьому, перекладач натикається на проблемні слова і такі фрази, які специфічні для культури поняття, реалії або терміни, і це так з найскладніших завдань, які має виконати перекладач. Незважаючи на те, що переклад не є складним процесом.

Завдання з огляду на їх перекладацьку еквівалентність, проблема їх тлумачення в художньому тексті все ще існує. Одним із факторів, що впливають на вибір слова цільовою мовою, є контекст, особливо якщо це стосується літературних творів. Необхідно знайти таку лексичну одиницю, що не повинна порушувати граматичну та змістовну цілісність тексту, відповідати стилістиці тексту, нести певний прагматичний зміст.

Стиль письма Дена Брауна багато в чому відрізняється від інших авторів. Те, як він досліджує тему і як йому вдається придумати посилення на свою сюжетну лінію навіть за найменшої лазівки чи інформації на цю тему. Те, як йому вдається, щоб книга перевертала сторінки від самого початку до самого кінця. Не багато авторів можуть це зробити.

80% читачів не можуть передбачити кінцівку історії, інші 20% надзвичайно уважні та дедуктивні.

Усі його історії включають химерні зв'язки, своєрідні таємні суспільства або велику таємницю, поховану століттями, і все ж ви не занудьгуєте протягом усіх його 6 книг.

Він пише досить м'яко, обираючи складні та суперечливі теми, які показують головного героя в небезпечній або складній ситуації. Це його давня стратегія, щоб змусити мільйони придбати роман протягом кількох днів після запуску.

За літературним стилем; його можна підсумувати так:

Браун не змішує факти у своїх книгах, як інші письменники, які використовують надійну науку чи історію, як основу для створення творчих, навіть неможливих історій. Це різниця між використанням анаграми та каламбуру: анаграма — це просто переставлені літери, а каламбур має кілька значень. Обидва можуть бути веселими, але одне не має суті. Браун змінює зовнішність, щоб створити свій світ безглуздих збігів, але, як наслідок, плутанина щодо «фактів» і значення, зрозуміло, дратує деякого.

Кожен успішний письменник має особливий стиль письма, який робить його/її унікальним. Аналогічно, Ден Браун має деякі унікальні моменти та стиль написання.

Відмінна розповідь (принаймні, на мою думку): розповідь змушує вас відчувати, що ви є частиною того, що відбувається. Ви дійсно можете співчувати персонажу. Він не розкриває занадто багато і не розповідає занадто багато. Майже ідеальна суміш.

Велике дослідження: якщо ви читали хоча б одну з книг Брауна, ви повинні знати, що він багато досліджує конкретну тему, настільки, що іноді читач відчуває, що сам автор є експертом у цій галузі. Тож інформація на вищому рівні. На основі фактів: кожна з прочитаних мною книг Дена Брауна заснована на справжніх наукових та історичних фактах. Це те, що змушує вас відчувати, що це дійсно може статися. Дуже образна, водночас не виходить за межі реальності.

Якісний контент: сюжет тримає вас до кінця і приносить вам задоволення. І це дає вам над чим подумати, це вражає ваш спосіб мислення.

Зосереджений на художниках та їх роботах (в деяких це Леонардо да Вінчі, Боттічеллі, Мікеланджело тощо).

Головна пара - Роберт Ленгдон та супутниці яка «в шоці» (у світлі нещодавнього вбивства чи сенсаційного вбивства) просять його допомогти розгадати коди та закономірності в гонці з часом (Софі в «Кодексі да Вінчі», Вікторія в «Ангелах» та Демони, Кетрін Соломон у «Втраченому символі», а тепер це Амбра Відаль у «Джерелі»). Є головний чоловік (який майже не має навичок самооборони, але блискучий інтелектуально). Є жінка, яка є його помічником, і є романтичним інтересом. Згадується один або група непереможних вбивць, які полюють на головного чоловіка. Є якась старша доброзичлива фігура, яка «допомагає» головним героям розгадати таємницю, яка виявляється лиходієм у кульмінації. Непереможний вбивця помирає якимось серйозно зручним способом, як-от падіння зі сходів або самогубство.

Його романи є вікіпедією символів, анаграм, ікон і постійного конфлікту між релігією та наукою.

Повелителі, які найняли вбивць з кодовими іменами, як-от Янус у «Янголи та демони», «Регент» у «Джерелі», «Учитель» у «Код да Вінчі» тощо.

Контroversійні та сенсаційні культу, як-от Ілюмінатів у «Ангелах і демонах», Orus Dei у «Коді да Вінчі», «Пальмарська церква» в «Джерелі» тощо.

Його книги дійсно гарні в елементі трилера, але шаблон якраз тут.

[22] Читацька аудиторія важлива для вивчення перекладу. Враховуючи той факт, що цільова аудиторія англійської версії роману була заздалегідь визначена. Так само, враховуючи спеціалізовану читацьку аудиторію, сучасні читачі в основному молоді, досить заможні та, принаймні, з точки зору видавничої індустрії, освічені. На цій основі припускається, що існує зв'язок між спеціалізованою читацькою аудиторією та тим, як перекладачі обирають місцеві стратегії перекладу для перекладу романів з домінуючих англо-американських країн. Перекладачі

вирішують застосувати різні стратегії перекладу з різних причин, наприклад, щоб обслуговувати своїх читачів цільової культури. Проблеми перекладу лінгвістичних нееквівалентностей між вихідною та цільовою мовами, проблеми перекладу неіснування культури в мові перекладу тощо.

Одомашнення перекладу відноситься до адаптації іноземних культурних слів/предметів відповідно до цільової культури. З іншого боку, іноземний переклад відноситься до способів, яким перекладачі зберігають культурну іноземність, як-от місця проведення, власні імена тощо, переклад із іноземною мовою не лише має на меті продемонструвати іноземні культурні відмінності, які не відповідають культурним конвенціям цільової культури, а й підкреслює меншість культурних відмінностей. Таким чином, ця стратегія перекладу, яка, наприклад, виступає за прийняття іноземних речей, які кидають виклик сучасним літературним стандартам, щоб повідомити про іноземність, заохочується, як форма опору домінантної культури.

Концепція перекладу, пов'язана з тим, як Анжела Камянець зберігає іноземні елементи. З цієї причини гіпотеза цього дослідження полягає в тому, що існує перевага глобальної стратегії перекладу, яку перекладач використовують у літературних перекладах англо-американських романів. [23]

3.2. Порівняльний аналіз вживання лексичних та стилістичних засобів у творі оригіналі та перекладі.

Для порівняльного аналізу твору аналізу та перекладу була створена таблиця. Її було розділено на 5 стовбців. (1- номер сторінки твору оригіналу, 2- твір оригінал; 3- перекладений твір; 4- лексичні засоби; 5- стилістичні засоби). У такий спосіб дійсно зручніше виділити лексичні та стилістичні засоби з тексту та відразу аналізувати переклад на українську мову, використовуючи додаткові онлайн словники для більшої зручності. (додаток 1)

Я дослідила декілька головних лексичних та стилістичних засобів. Для початку ми поговоримо про **терміни**. В книзі «Янголи та демони», більшість термінів перепліталися з такими тематиками як:

1) Наука

- **electric charges** - електричні заряди (науковий термін) - Більшість електричних зарядів здійснюється електронами та протонами всередині атома. Електрони несуть негативний заряд, тоді як протони, як кажуть, несуть позитивний заряд. Протони та електрони поєднуються один з одним, і навпаки, два протони відштовхуються один одного, так само як і стає з двома електронами. (Antimatter is identical to physical matter except that it is composed of particles whose *electric charges* are *opposite* to those found in normal matter. - Антиматерія ідентична з матерією винятком того, що складається з частинок, чий *електричні заряди* протилежні зарядам частинок звичайної матерії). [2,1; 24]

- **physical matter** – матерія (науковий термін) - являє собою видимий Всесвіт, і разом з енергією, утворює основу всіх об'єктивних явищ (Antimatter is identical to *physical matter* except that it is composed of particles whose electric charges are opposite to those found in normal matter. - Антиматерія ідентична з *матерією* винятком того, що складається з частинок, чий електричні заряди протилежні зарядам частинок звичайної матерії). [2,1]

- **matter** – матерія (науковий термін) – аналогічне значення, що і в попередньому терміні (Antimatter is identical to physical *matter* except that it is composed of particles whose electric charges are opposite to those found in normal matter. - Антиматерія ідентична з матерією винятком того, що складається з частинок, чий електричні заряди протилежні зарядам частинок звичайної *матерії*). [2,1]

- **Percent efficiency** [25] –стовідсотковою ефективністю (науковий термін) - Ефективність - це показник, скільки роботи або енергії зберігається в процесі. У багатьох процесах, робота або енергія втрачаються. Ефективність - це енергія,

розділена на енергію, і виражається у відсотках. Ідеальний процес матиме ефективність 100%. (It releases energy with 100 *percent efficiency* (nuclear fission is 1.5 percent efficient - Вона вивільняє енергію зі *стовідсотковою ефективністю*). [2,2]

- **nuclear fission** - ядерного поділу (науковий термін) – Ядерний розподіл - це процес розщеплення ядер (зазвичай великих ядер), це означає, що частина маси перетворюються на енергію. (Nuclear fission is 1.5 *percent efficient*. - Коефіцієнт корисної дії *ядерного поділу* – півтора відсотка). [2,2]

- **discrete particle physicist** - спеціалізуюся на елементарних частинках ("My name is Maximilian Kohler. I'm a *discrete particle physicist*." - Мене звати Максиміліан Колер. Я фізик, *спеціалізуюся на елементарних частинка*). [2,3]

Вище згадані приклади термінів відносяться до різноманітних наукових досліджень у галузі фізики.

2) Символи

Також, ще можна виділити декілька термінів, проте вже іншої тематики. Як відомо головний герой книги Роберт Ленгтон відомий символіст Гарвардського університету. Дослідження різноманітних знаків, символів – це сенс його життя.

- **symbolology** – символіка (представлення абсолютної істини через мову та метафоричні образи). («You're a professor of religious iconology at Harvard University. You've written three books on *symbolology*». - Ви професор релігійної *символіки* в Гарвардському університеті. Ви написали три книжки на цю тему). [2,3]

- **Masonic symbol** – масонський символ, також є безліч символів, що характеризують існування масонів у попередніх століттях. Наприклад: ковчег заповіту - розкриває Божу обіцянку Давидові, масонський вітвар, ягня - це символ невинності та чистоти та ін.) (The *Masonic symbol* on the one-dollar bill- *Масонський символ* на однодоларовій купюрі). [2,114]

- **praetorian symbolism** - преторіанська символіка. Найбільш характерним символом римської преторіанської охорони є скорпіон. Він з'являвся на щитах, і

іноді шоломах. Деякі символи, прийняті окремими легіонами, отриманими з астрологічних ознак народження своїх засновників. (He thought back to a Radcliffe seminar he had once audited while researching *praetorian symbolism*. - Йому пригадався семінар у Редкліфському інституті перспективних досліджень, який він відвідав, коли вивчав *символіку преторіанців*. Відтоді він почав сприймати тероризм по-іншому). [2,76]

- **The Path of Illumination** – стежку світла. Шлях просвітлення - це стежка з чотирьох місць, які називаються вівтарями науки, що містить твори мистецтва, котрі вказують на церкву освітлення в Римі, секретну зустріч місця ілюмінатів. Землі, повітря, вогонь, вода були зроблені Джиан Лоренцо Берніні. ("But one thing still doesn't make sense. If this segno , this clue, this advertisement about *the Path of Illumination* was really in Galileo's Diagramma , why didn't the Vatican see it when they repossessed all the copies?" - Лише одне мені таки не зрозуміло. Якщо цей *segno*, цей ключ, це повідомлення про *стежку світла* справді був у Галілеєвій «Діаграмі», чому Ватикан його не побачив, коли конфіскував усі примірники?). [26; 2,88]

- **Dissimulation ("Camouflage")** – дисимуляцією (They used a method known in symbology as *dissimulation* . " "Camouflage." - Вони вдалися до Методу, який сучасні символи називають *Дисимуляцією. Приховування*). [2,79]

- **Ambigrams** – амбіграми. Це каліграфічний дизайн, який має кілька інтерпретацій. Амбіграма – це слово, яке читається з переду назад та з-заду наперед. (They couldn't use *ambigrams* or scientific symbology because it would be far too conspicuous.- Скористатися *амбіграмами* чи науковими символами ілюмінати не могли, бо це надто впадало б в очі). [2,79]

3) Релігія

- **Chamberlain** – камерарій. Часто почесний папський служитель. (The young *chamberlain* signed and turned to the window, his eyes drifting out into the sprawl of Rome below. - Молодий *камерарій* зітхнув, відвернувся до вікна і подивився на Рим, що розкинувся внизу). [2,73]

- **Pope** – папа. Єпископом Риму як глава римо-католицької церкви. (His Holiness once told me that a *Pope* is a man torn between two worlds. - Його Святість якось сказав мені, що *Папа* розривається між двома світами). [2,73]

- **Conclave** - конклав. Приватні збори або таємні збори, особливо, збори римо-католицьких кардиналів, які постійно відокремлюються від зовнішнього світу під час вибору папи. (You suggest we cancel *conclave* right now? - Ви пропонуєте зараз же відкласти *конклав*?) [2,72]

Наступним аналізованими лексичним засобом буде саме абрєвіатури. Для чого ж все ж таки вони використовують. Безліч відомих організацій світу мають тяжки та довгі назви, саме тому використовуються абрєвіатури, щоб спростити процес назви певної організації. Деякі з цих організацій згадувалися і у аналізованому творі :

- Запозичення з французької **CERN** (термін, абрєвіатура)– ЦЕРН. Європейській організації ядерних досліджень, фізики та інженери досліджують фундаментальну структуру Всесвіту. Вони використовують найбільші та найскладніші в світі наукові інструменти для вивчення основних складових матерії – фундаментальних частинок. Частинки змушені стикатися разом зі швидкістю, близькою до швидкості світла. Цей процес дає фізикам підказки про взаємодію частинок і дає уявлення про фундаментальні закони природи. (At *CERN* we call it ‘Substantiate or suffocate. - Ми в *ЦЕРНі* кажемо: «Доведи або задушись»). [2,89]

- **BBC** - Бі-бі-сі ('**British Broadcasting Corporation**' - британська організація, яка транслює програми на радіо і телебачення). Зі штаб-квартирою в Лондоні, це найстаріший у світі національний мовник і найбільший мовник у світі за кількістю співробітників, у якому загалом працює понад 22 000 співробітників. (*BBC* reporter Gunther Glick stared at the cell phone in his hand for ten seconds before he finally hung up. - *Репортер Бі-бі-сі* Гюнтер Глік секунд із десять спантеличено дивився на мобільник і лише тоді відімкнув його). [2,91]

- **CNN** - Сі-ен-ен. Перша цілодобова служба новин Cable News Network. Штаб-квартира CNN знаходиться в Атланті. CNN було створено керівником телерадіомовлення Тедом Тернером. (They watched *CNN*, synopsised it, and then filmed their "live" report in front of a blue screen, superimposing stock video for a realistic backdrop. - Вони дивляться *Сі-ен-ен*, опрацьовують їхній сюжет, а тоді записують свій «прямий репортаж» на тлі голубого екрана). [2,83]

- **MSNBC** - Ен-бі-сі (*MSNBC* even used in-studio wind and rain machines to give that on-the-scene authenticity. - Компанія *Ен-бі-сі* навіть ставить у студії машини, що імітують вітер і дощ, аби репортаж виглядав природніше). [2,83]

Запозичення, лексичні засоби, котрі надають певної «екстравагантності» твору. Як відомо, майже, всі події відбуваються в Італії. Неймовірно красивій європейській країні. Дуже багато саме слів італійського походження (котрі вживаються і у звичному спілкуванні) використав Ден Браун у творі, щоб більш яскравіше передати колорит країни та її величних пам'яток. Наприклад:

- **Dissimulation** – Дисимуляцією. Приховування дійсності під різноманітною або протилежною зовнішністю, запозичено з старої французької мови (This method is based on the symbology of *dissimulation*. "*Camouflage*." - Вони вдалися до Методу, який сучасні символи називають **дисимуляцією**. *Приховування*). [27; 2,79]

- **Conclave** - місце, де кардинали збираються, щоб обрати папу», також «збори кардиналів, щоб обрати папу». Запозичення частково з італійської і частково з латини. (*Conclave* started an hour ago. - **Конклав** розпочався годину тому). [2,120]

- **Maniac** – переслідувач, маніяк. Запозичення з французької. ("*Maniacs!*" Macri shouted. - **Маніяки!** — спересердя крикнула Макрі). [2,120]

- **Inauspicious** - лихий, невдалий, несприятливи. Запозичення з латини. (And it had begun in a most *inauspicious* fashion. - Офіційно конклав розпочався, але останні події не віщували нічого **доброго**). [2,122]

- **Camerlegno** – папський камергер, відповідальний за світські інтереси папства. Запозичення з італійської. ("Have faith," the *camerlegno* said. - Усі ви добре знаєте, — сказав *камерарій*). [2,122]

- **Sculptor** – той, хто ріже або вирізає. Запозичення з латини (Bernini was a religious *sculptor*. - Берніні був *релігійним скульптором*). [2,125]

- **Literal** – приймати слова в їх природному значенні. Запозичення з латини. (Although Langdon had fully expected the sculpture to somehow "point" to the next altar of science, he did not expect it to be *literal* . - Хоч Ленгдон і очікував, що скульптура якось «вказуватиме» на наступний олтар науки, він не думав, що це буде так *буквально*). [2,126]

Якщо говорити про стилістичні художні засоби, які вживаються у аналізованому творі – епітети, метафори, порівняння, гіперболи, перифрази, літоти та ін. Для більш детального аналізу було також взято тільки декілька конкретних стилістичних засобів. Наприклад:

***Епітети** – характеризують слово чи словосполучення, що супроводжують або зустрічаються замість назви особи чи речі. Ден Браун використовує епітети, щоб більш детально описати ту чи іншу ситуацію, та надати можливість читачеві бути ніби присутнім у самому сюжеті книги.*

- **Largest** scientific research - найбільшій у світі науково-дослідній установі (The world's *largest* scientific research facility—Switzerland's *Conseil Europeen pour la Recherche Nuclaire* (CERN)—recently succeeded in producing the first particles of antimatter.- У *найбільшій* у світі науково-дослідній установі – Швейцарському центрі ядерних досліджень (ЦЕРН – недавно було створено перші частинки антиматерії)). [2,1]

- **Ancient** war – вікова війна (The *ancient war* between science and religion is over. - *Вікова війна* між наукою й релігією закінчилась). [2,126]

- **Unconscious** trophy - непритомний трофей (The Hassassin lay his *unconscious trophy* in the rear of the van and took a moment to admire her sprawled body. - Убивця

поклав свій *непритомний трофей* у задній частині мікроавтобуса і на мить затримався, щоб помилуватися тілом жертви). [2,128]

- **Harmless spumanti** - безневинних пристроїв (It was one of the fountain's many *harmless spumanti*... bubble makers. - Це був один із численних *spumanti*... *безневинних пристроїв*, призначених створювати у фонтані бульбашки). [2,128]

- **Fearful contraptions** - страхітливих знарядь убивства (As he circled the wall, the courtyard beneath him looked like a museum of ancient warfare—catapults, stacks of marble cannonballs, and an arsenal of *fearful contraptions*. - Внутрішній двір унизу нагадував музей старовинної зброї — катапульти, купи мармурових гарматних ядер і цілий арсенал інших *страхітливих знарядь убивства*). [2,187]

Літота це художній засіб, який ніби применшує можливості героя або предмета. Це заниження, в якому позитивне твердження виражається запереченням його протилежності. Її значення не слід сприймати буквально. Літота — це тип применшення, який використовує негативні слова, щоб висловити протилежне. Літота — це спосіб висловити стверджувальну думку без фактичної констатації. Наприклад:

- **The figure glared** - Ледь посміхнутися в даному випадку вважається літотою, оскільки, можна або посміхатися або ні. Ледь – це слово яке і применшує дію (основна функція літоти). (The figure glared. - Незнайомець ледь помітно посміхнувся). [2,2]

- **A moment later** – за мить. (*A moment later*, Vittoria Vetra emerged from the fuselage. Robert Langdon realized today was going to be a day of endless surprises. *За хвилину* з гелікоптера вийшла Вікторія Ветра, і Роберт Ленгдон зрозумів, що сьогодні його чекає сюрприз за сюрпризом). [2,23]

- **The smallest building block** - найменший структурний елемент. Найменший-применшуючи елемент. (It may well be *the smallest building block* in nature. Цілком можливо, що це *найменший структурний елемент* природи). [2,29]

- **A few grams** - кількох грамів. КІЛЬКА - числ. неозначена кількість, невизначена мала кількість (у межах від трьох до десяти) [28]. (**A few grams** could power a major city for a week. - Кількох грамів антиматерії достатньо, щоб забезпечувати енергією велике місто цілий тиждень). [2,36]

- **Was wary** - трохи нервувався. Применшення (слово трохи). (Langdon *was wary*, but he now sensed Vittoria was being overly dramatic. - Ленгдон *трохи нервувався*, але зараз йому здалося, що Вітторія надто все драматизує). [2,37]

Ще один відомий літературний троп – це гіпербола. Фігура мови, яка є навмисним перебільшенням для підкреслення або комічного ефекту.

- **hung up** – повісити трубку, тобто закінчити дзвінок. При українському перекладі ця фраза має значення відкинути телефон, тобто перебільшує значення оригіналу та перекладу. (Langdon *hung up* and collapsed back in bed. Ленгдон *жбурнув слухавку* і впав назад у ліжку). [2,3]

- **from around the world** - з усього світу (His shelves were packed with religious artifacts *from around the world*—an *ekwab* from Ghana, a gold cross from Spain, a cycladic idol from the Aegean, and even a rare woven *boccus* from Borneo, a young warrior's symbol of perpetual youth. - Полиці були заставлені релігійними пам'ятками *з усього світу*: *екуаба* з Гани, золотий хрест з Іспанії, ідол з островів Кіклади в Егейському морі і навіть рідкісний плетений *бокус* молодого воїна з Борнео, символ вічної юності). [2,3]

- **Hit her body** - вдаряються об її тіло. **Hit** – це перебільшення, оскільки краплі можуть падати на тіло, але ж ніяк не бити чи вдарят, оскільки саме такий переклад має це слово. (She lay outside in the courtyard, staring up at the raindrops... feeling them hit her body... trying to guess where one would land next. - Дівчинка лежала на подвір'ї та дивилася на краплі дощу... відчувала, як вони вдаряються об її тіло... намагалася вгадати, де впаде наступна). [2,27]

- **The world's biggest stage** - найбільшій сцені світу. Перебільшення *найбільша сцена*- це надає величності моменту, цим самим підсилюючи момент (Standing there

atop the magnificent stairs that spilled down to the piazza below, Langdon felt like a reluctant player on *the world's biggest stage*. - Перед широкими сходами, що спускалися до майдану, Ленгдон почувався актором, що всупереч волі опинився на *найбільшій сцені світу*). [2,204]

- **the greatest architectural feats** - найбільших архітектурних див. У світі є безліч неймовірних архітектурних пам'яток. (...he was lobbying for the destruction of St. Peter's Basilica—one of *the greatest architectural feats* on earth... as well as all of the art inside....закликає пожертвувати собором Святого Петра — одним із *найбільших архітектурних див* на землі... а також усіма творами мистецтва, що є всередині нього). [2,204]

- **the breath went out of him** - дихати дуже швидко і важко (Instantly, the *breath went out of him*. - Йому перехопило подих). [2, 4]

Ми підійшли до ще однієї стилістичної фігури, як перифраз.

Перифраз – це передання ідеї словами, відмінними від тих, що вживалися спочатку, чи то тією ж мовою, чи то мовою перекладу. Тобто іншими словами, це той самий опис або розповідь, але з допомогою інших слів або фраз. Наприклад:

- **terrified reflection** - страх (Vittoria saw her own *terrified reflection* in the steel. - У блискучій сталі Вітторія, як у дзеркалі, побачила своє *перестрашене обличчя*). [2, 190]

- **bone-crushing** - надзвичайно болісно [30](Aside from a *bone-crushing* acceleration during take off, the plane's motion had been fairly typical—occasional minor turbulence, a few pressure changes as they'd climbed. -Якщо не зважати на шалене прискорення під час злету, від якого *ламало кістки*, то все інше було здебільшого таким, як звично, — час до часу незначна турбулентність, зміна тиску під час набирання висоти...). [2, 8]

- **filling with anticipation** - очікування.[30] (The Hassassin strode quickly now, his black eyes *filling with anticipation*. Убивця йшов швидким кроком, чорні очі *горіли нетерпінням*). [2, 16]

- out of sight -[31] не в полі зору. (He was seated in the shadows, *out of sight*. - Він сидів у темному куті, *майже невидимий*, — Усе пройшло добре?). [2, 5]

- **An uneasiness crossed face** - на обличчі з'явилося неспокій [32](An uneasiness crossed Kohler's face. - У Колера на обличчі промайнула тривога). [2, 16]

- **Had chilled her to the bone** - змусити людину бути дуже наляканою (Despite the sweltering heat on the deck of the dive boat, the words had *chilled her to the bone*, Kohler's emotionless tone hurting as much as the news. – [33] Хоч на палубі катера було неймовірно спекотно, від цих слів її *проїняло холодом аж до самих кісток*. [2, 28]

- **move mountains** - Робити дуже велику і важливу справу (Kohler shrugged. "Sometimes to find truth, one must *move mountains*." Іноді, щоб відкрити істину, *доводиться звертати гори*). [34; 2,10]

У своєму творі Ден Браун використовує також метафори. **Метафори** - це фігури мови, які не відповідають дійсності в буквальному сенсі. Однак це не брехня чи помилки, тому що метафори не призначені для буквального тлумачення. Вони є типом образної мови, призначеної для передачі значення, відмінного від буквального денотативного значення використаного слова або фраз. Наприклад:

- **caught between centuries** - розмовляти фразами ніби з іншого століття (Langdon's friends had always viewed him as a bit of an enigma—a man *caught between centuries*. - Друзі завжди вважали Ленгдона трохи загадковим чоловіком, що *загубився десь між століттями*). [2, 3]

- **feeling stupid** – почувати сором за скачане. В даному випадку метафора проявляється саме в перекладі у слові **ляпсус**. (Langdon was still *feeling stupid* when he stepped from the elevator on the top floor of Building C. - Усе ще сердячись на себе за **ляпсус**, Ленгдон вийшов із ліфта на найвищому поверсі корпусу С). [2, 13]

- **gazed absently** - задуматися (He *gazed absently* through the bay window. - Він *розсіяно глянув* у вікно). [35; 2,13]

- **Deliver us from evil** - прохання про те, щоб Бог «визволив нас від зла» походить із молитви «Отче наш». Оскільки цей термін є конкретним, багато вчених вважають, що «зло», про яке йдеться, є конкретним і персоніфікованим, тобто посиленням на диявола. (*Deliver us from evil*, he whispered. - **Сохрани нас від злого**, прошепотів він). [2,213]

- **freeze to death** - померти від холоду [36](I'll **freeze to death** trying to explain it. - *Я тут задубію, доки щось поясню*). [2,15]

- **back against** – відвернутися, відщуратися (But in the 1500s, a group of men in Rome fought **back against** the church. - Проте у шістнадцятому столітті група мешканців Рима вирішила **дати** Церкві **відсіч**). [2,15]

Ще одним стилістичним художнім засобом є порівняння - коли ви порівнюєте двоє або більше речей. Ден Браун використовує безліч порівнянь, щоб більш детально описати картину, та представити її читачеві.

- The water churned around him **like a frigid Jacuzzi**. - Вода навколо клекотіла, наче в холодному джакузі. [2,15]

- Langdon instinctively spun **like a torpedo**. - Ленгдон інстинктивно, як торпеда, рвонув уперед. [2,181]

- He was a warrior like **his ancestors before him**. Він же, як і його предки, воїн. [2,16]

- The Assassin padded the length of the hallway **like a panther anticipating a long overdue meal**. Убивця крався коридором нечутно, наче пантера на запах довгожданої здобичі. [2,17]

- Langdon watched, detached, his mind churning circles **like the blades**, wondering if a full night's sleep would make his current disorientation any clearer. Ленгдон розсіяно спостерігав за гелікоптером, застановляючись, чи повноцінний нічний сон допоміг би йому впорядкувати думки, що кружляли, наче лопаті гвинта гелікоптера. [2,23]

- They work for twenty-four hours. **Like a reserve tank of gas**. - Батареї вистачає на двадцять чотири години. Це як запасний бак бензину. [2,36]

- The freight elevator dropped **like a rock**. - Вантажний ліфт летів униз, наче камінь. [2,39]
- Staring up at her from the floor, discarded **like a piece of trash, was an eyeball**. - З підлоги, викинуте, як непотріб, на неї дивилося око. [2,39]

Ден Браун – великий письменник, що написав неймовірний твір десятиліття «Янголи та демони». Кожне речення цього твору сповнене різноманітними художніми засобами, як епітети, порівняння, перифрази, метафори, літоти та ін.

Кожен художній засіб, має свою мету чи то опис, чи то надання додаткової інформації, чи інший зміст. Чим більше лексичних і стилістичних засобів, тим більше автор передає всю суть та картину твору, а також надає можливість читачеві повністю поринути з головою у сюжет твору, та перебувати немов у першому ряді кіно. Авжеш ці засоби можуть відрізнятися у мові оригіналі та перекладеному творі. Проте, Анжела Кам'янець намагалася перетворити звичні фрази у художні вирази різноманітними способами. Як приклад аналізовані вище лексичні та стилістичні засоби.

ВИСНОВКИ

Під час дослідження твору оригіналу [2] та твору перекладу [1] були дослідженні такі питання: Що таке лексичні та стилістичні засоби? Де вони використовуються та з якою метою? Що таке переклад, такі є типи перекладу? Які особливості перекладу художніх текстів з англійської на українську? Які приклади лексико-стилістичних засобів можна знайти у творі Дена Брауна «Ангели та демони»? Як вони відображаються у українському перекладі даного твору? В чому різниця між лексичними та стилістичними засобами у оригінальному творі та перекладеному?

Було досліджено об'єкт та предмет дослідження. Безліч додаткового матеріалу як Корунець І.В. Теорія і практика перекладу: навч. посібник для студентів факультетів іноземних мов університетів та пед.інститутів. – К.,1986. та Л. Єфімов. Стилістика англійської мови / Л. Єфімов. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 240 с. Арнольд И.В. Стилистика современного английского языка. - М., 1973. Словник української мови: в 11 томах, (Тропи // Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. — Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. — С. 648. — 742 с. — 1000 екз. містить систематичний виклад сучасних поглядів на основні мовні проблеми перекладу.

Більшість розглянутих проблем досі піднімалися лише в спеціальній літературі, мало доступно широкому колу читачів. Тому книга В. Н. Комісарова заповнює прогалину в цій галузі, Актуальные проблемы теории художественного перевода: В 2-х т. – М., 1967. Також для дослідження певних визначень використовується Академічний тлумачний словник (1970 – 1980) [Електронний ресурс]. – © 2012, Webmezha. – Режим доступу до словника: <http://sum.in.ua/> та Гачечиладзе Г. Художественный перевод и литературные связи. 2-е изд.– М., 1980 та авжеш різноманітні інтернет джерела допомогли більш детально охарактеризувати різноманітні лексичні та стилістичні засоби у творі оригіналі та перекладі на українську мову. І прийти до висновку, що лексичні засоби вжиті

Деном Брауном такі як епітети, порівняння, перифрази, метафори, літоти та ін. для більш детального опису картини, надання еспресивності та більшої уваги до деталей. Саме цим і захоплює автор, так само і у творі перекладі. Анжела Кам'янець намагалася передати схожими художніми засобами ті ж самі речі, не змінюючи зміст.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Браун Д. Янголи та демони / Ден Браун. – Харків: Книжний клуб «Клуб
семейного досуга», 2015. 544 с.
2. Dan B. "Angels & Demons" / Brown Dan. – Washington: Washington Square Press;
Reprint edition (May 23, 2006). – 496 с.
3. Словник. Портал української мови та літератури. URL:
<https://slovnyk.ua/index.php?sword=%D1%96%D0%B4%D1%96%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BB%D1%8C>
4. Ден Браун. URL:
https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B5%D0%BD_%D0%91%D1%80%D0%B0%D1%83%D0%BD
5. List of best-selling fiction authors. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_best-selling_fiction_authors
6. Chernyk O. O. Linguistic Representation of the Concept ART in Dan Brown's Novels. Ostrava Journal of English Philology. Linguistics and Translation Studies. Vol. 10. № 1. Ostrava : University of Ostrava, 2018. P. 7–23.
7. Passetto di Borgo. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Passetto_di_Borgo
8. Переклад.
URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4>
9. Стріха Максим Український художній переклад: між літературою і націєтворенням. Харків:Факт, 2006. 344 с.
10. Історія українського перекладознавства ХХ сторіччя. — К.: Смолоскип, 2009. — 342 с. — (Серія «Пролегомени»)
11. Актуальные проблемы теории художественного перевода: В 2-х т. – М., 1967. Коптілов В.В. Стилізація в перекладі //Теоретичні проблеми лінгвістичної стилістики. – К., 1972.

12. Стаття «Галліцизм» // Українська мова: енциклопедія. — Київ: вид. Українська енциклопедія, 2000. 86 с.
13. Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970—1980). URL: <http://sum.in.ua/p/5/436/2>
14. How new words are born. Andy Bodle. URL: <https://www.theguardian.com/media/mind-your-language/2016/feb/04/english-neologisms-new-words>)
15. Back-formation. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Back-formation>
16. Стилїстика сучасної української мови: Підручник. — 3-тє вид., пере- роб. і доповн. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2000. 248с.
17. Л. Єфімов. Стилїстика англійської мови / Л. Єфімов. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 240 с.
18. Арнольд И.В. Стилїстика современного английского языка. - М., 1973.
19. Словник української мови: в 11 томах. — Том 2, 1971. ст. 479.
20. Стилїстичних фігур Тропи // Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. — Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. 742 с.
21. Тропи // Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. — Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. — С. 648. — 742 с. — 1000 екз.
22. Ask the Author. URL: https://www.goodreads.com/author/630.Dan_Brown/questions
23. What Is Electric Charge? URL: <https://www.livescience.com/53144-electric-charge.html>
24. Matter. URL: <https://www.britannica.com/science/matter>
25. Path of Illumination. URL: https://danbrown.fandom.com/wiki/Path_of_Illumination
26. Dissimulation URL: <https://www.etymonline.com/search?q=dissimulation>
27. Словник української мови: в 11 томах. — Том 4, 1973. — Стор. 160.

28. Bone-Crushing URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/bone-crushing>

29. Anticipation. URL:

<https://dictionary.cambridge.org/ru/%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%8C/%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D0%B8%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9/anticipation>

30. Out of sight. URL: <https://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/out-of-sight>

31. Uneasiness. URL: <https://www.merriam-webster.com/thesaurus/uneasiness>

32. Chill (one) to the bone. URL:

<https://idioms.thefreedictionary.com/chilled+her+to+the+bone>

33. Move mountains. URL:

<https://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/move-mountains>

34. Absently. URL: <https://www.ldoceonline.com/dictionary/absently>

35. Freeze to death. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/freeze%20to%20death>

ДОДАТКИ

Додаток 1

Номер сторінки твору оригіналу	Твір оригінал	Перекладений твір	Лексичні засоби (запозичення, новотвори терміни)	Стилістичні засоби
Ст 1-2	<p>The world's largest scientific research facility— Switzerland's <i>Conseil Europeen pour la Recherche Nuclaire</i> (CERN)— recently succeeded in producing the first particles of antimatter.</p> <p>Antimatter is identical to physical matter except that it is composed of particles whose electric charges are <i>opposite</i> to those found in normal matter. Antimatter is the most powerful energy source known to man. It releases energy with 100 percent efficiency (nuclear fission is 1.5 percent efficient).</p>	<p>У найбільшій у світі науково-дослідній установі — Швейцарському центрі ядерних досліджень (ЦЕРН) — недавно було створено перші частинки антиматерії. Антиматерія ідентична з матерією за винятком того, що складається з частинок, чий електричні заряди протилежні зарядам частинок звичайної матерії. Антиматерія — найпотужніше з усіх відомих людині джерел енергії. Вона вивільняє енергію зі стовідсотковою ефективністю (коефіцієнт корисної дії ядерного поділу — півтора відсотка).</p>		<p>The world's largest scientific research facility....- У найбільшій у світі науково-дослідній установі(епітет).</p> <p>Antimatter is identical to physical matter except that it is composed of particles whose electric charges are <i>opposite</i> to those found in normal matter. - Антиматерія ідентична з матерією винятком того, що складається з частинок, чий електричні заряди протилежні зарядам частинок звичайної матерії. (термін)</p> <p>It releases energy with 100 percent efficiency (nuclear fission is 1.5 percent efficient) - Вона вивільняє енергію зі стовідсотковою ефективністю. (термін)</p>
Ст 2	The figure glared. " <i>Ne avevo paura</i> . I was afraid of that."	Ne avevo paura. Цього я й боявся.	ne avevo paura -цього я й боявся. (запозичення)	
Ст 2-3	"My name is Maximilian Kohler. I'm a discrete particle physicist."	— Мене звати Максиміліан Колер. Я фізик, спеціалізуюся на елементарних частинках. — Хто? — Ленгдон не міг нічого второпати. — Ви	"My name is Maximilian Kohler. I'm a discrete particle physicist ." - Мене звати Максиміліан Колер. Я фізик, спеціалізуюся на	

	<p>"A <i>what</i> ?" Langdon could barely focus. "Are you sure you've got the right Langdon?" "You're a professor of religious iconology at Harvard University. You've written three books on <i>symbolology</i>..."</p>	<p>впевнені, що я саме той Ленгдон, який вам потрібний? — Ви професор релігійної символіки в Гарвардському університеті. Ви написали три книжки на цю тему і...</p>	<p>елементарних частинках. (термін) «You're a professor of religious iconology at Harvard University. You've written three books on <i>symbolology</i>». - Ви професор релігійної символіки в Гарвардському університеті. Ви написали три книжки на цю тему. (термін)</p>	
Ст 3	<p>I'm not going anywhere! It's five o'clock in the morning!" Langdon hung up and collapsed back in bed. He closed his eyes and tried to fall back asleep. It was no use. The dream was emblazoned in his mind. Reluctantly, he put on his robe and went downstairs.</p>	<p>Нікуди я не полечу! П'ята година ранку! — Ленгдон жбурнув слухавку і впав назад у ліжку. Заплющив очі, намагаючись знову заснути. Марно. У пам'ять міцно вкарбувався щойно бачений сон. Неохоче він одягнув халат і спустився вниз.</p>		<p>Langdon hung up and collapsed back in bed. Ленгдон жбурнув слухавку і впав назад у ліжку. (гіпербола)</p>
Ст 3	<p>Langdon's colleagues often joked that his place looked more like an anthropology museum than a home. His shelves were packed with religious artifacts from around the world—an <i>ekuaba</i> from Ghana, a gold cross from Spain, a cycladic idol from the Aegean, and even a rare</p>	<p>Колеги Ленгдона часто жартували, що його помешкання більше нагадує антропологічний музей, аніж людське житло. Полиці були заставлені релігійними пам'ятками з усього світу: екуаба з Гани, золотий хрест з Іспанії, ідол з островів Кіклади в Егейському морі і навіть рідкісний плетений бокус молодого воїна з Борнео, символ вічної юності.</p>		<p>His shelves were packed with religious artifacts from around the world— an <i>ekuaba</i> from Ghana, a gold cross from Spain, a cycladic idol from the Aegean, and even a rare woven <i>boccus</i> from Borneo, a young warrior's symbol of perpetual youth. - Полиці були заставлені релігійними пам'ятками з усього світу: <i>ekuaba</i> з Гани, золотий хрест з Іспанії, ідол з островів Кіклади в Егейському морі і навіть рідкісний плетений <i>бокус</i> молодого воїна з Борнео, символ вічної юності. (літота)</p>

	woven <i>boccos</i> from Borneo, a young warrior's symbol of perpetual youth.			
Ст 3	Langdon's friends had always viewed him as a bit of an enigma—a man caught between centuries.	Друзі завжди вважали Ленгдона трохи загадковим чоловіком, що загубився десь між століттями		Langdon's friends had always viewed him as a bit of an enigma—a man caught between centuries . - Друзі завжди вважали Ленгдона трохи загадковим чоловіком, що загубився десь між століттями . (метафора)
Ст 4	Instantly, the breath went out of him. It was like he had been hit by a truck. Barely able to believe his eyes, he rotated the fax again, reading the brand right-side up and then upside down.	Йому перехопило подих. Він не міг отямитись. Насилу вірячи власним очам, він обернув факс ще раз, знову прочитав витавруване слово, тоді ще раз...		Instantly, the breath went out of him . - Йому перехопило подих. (гіпербола)
Ст 10	Kohler shrugged. "Sometimes to find truth, one must move mountains.	— Іноді, щоб відкрити істину, доводиться звертати гори.		Kohler shrugged. "Sometimes to find truth, one must move mountains ." Іноді, щоб відкрити істину, доводиться звертати гори . (перифраз)
Ст 13	Langdon was still feeling stupid when he stepped from the elevator on the top floor of Building C. He followed Kohler down a well-appointed corridor.	Усе ще сердячись на себе за ляпсус, Ленгдон вийшов із ліфта на найвищому поверсі корпусу С і попрямував услід за Колером ошатним коридором.		Langdon was still feeling stupid when he stepped from the elevator on the top floor of Building C. - Усе ще сердячись на себе за ляпсус , Ленгдон вийшов із ліфта на найвищому поверсі корпусу С. (метафора)

Ст 15	<p>Langdon frowned. The Illuminati history was by no means a simple one. <i>I'll freeze to death trying to explain it .</i></p> <p>"Yes. But in the 1500s, a group of men in Rome fought back against the church. Some of Italy's most enlightened men—physicists, mathematicians , astronomers—began meeting secretly to share their concerns about the church's inaccurate teachings.</p>	<p>Ленгдон наморщив чоло. Історія ілюмінатів була аж ніяк не проста. Я тут задубію, доки щось поясню.</p> <p>— Так. Проте у шістнадцятому столітті група мешканців Рима вирішила дати Церкві відсіч. Деякі найученіші мужі Італії — фізики, математики, астрономи — почали таємно зустрічатися й обмінюватися думками про хибність учення Церкви.</p>		<p>I'll freeze to death trying to explain it . - <i>Я тут задубію, доки щось поясню. (метафора)</i></p> <p>But in the 1500s, a group of men in Rome fought back against the church. - Проте у шістнадцятому столітті група мешканців Рима вирішила дати Церкві відсіч. (метафора)</p>
Ст 16	An uneasiness crossed Kohler's face.	— У Колера на обличчі промайнула тривога.		An uneasiness crossed Kohler's face. - У Колера на обличчі промайнула тривога. (перифраз)
Ст 16	<p>The alley was narrow and deserted. The Hassassin strode quickly now, his black eyes filling with anticipation.</p> <p>The Hassassin smirked. He had been awake all night, but sleep was the last thing on his mind. Sleep was for the weak. He was a warrior like his ancestors before him, and</p>	<p>Провулок був вузький і безлюдний. Убивця йшов швидким кроком, чорні очі горіли нетерпінням.</p> <p>Убивця посміхнувся. Він не спав усю ніч, однак про сон і не думав. Сон — це для слабких. Він же, як і його предки, воїн. Його співвітчизники ніколи не спали після того, як розпочиналася битва.</p>		<p>The Hassassin strode quickly now, his black eyes filling with anticipation. Убивця йшов швидким кроком, чорні очі горіли нетерпінням. (перифраз)</p> <p>He was a warrior like his ancestors before him. Він же, як і його предки, воїн. (перифраз)</p>

	his people never slept once a battle had begun.			
Ст 17	The Hassassin padded the length of the hallway like a panther anticipating a long overdue meal. When he reached the doorway he smiled to himself. It was already ajar... welcoming him in. He pushed, and the door swung noiselessly open.	Убивця крався коридором нечутно, наче пантера на запах довгожданої здобичі. Наблизившись до дверей, усміхнувся. Вони були прочинені — ніби запрошували його досередини. Він штовхнув двері, й ті безшумно відчинилися.		The Hassassin padded the length of the hallway like a panther anticipating a long overdue meal . Убивця крався коридором нечутно, наче пантера на запах довгожданої здобичі. (порівняння)
Ст 23	Langdon watched, detached, his mind churning circles like the blades, wondering if a full night's sleep would make his current disorientation any clearer. Somehow, he doubted it.	Ленгдон розсіяно спостерігав за гелікоптером, застановляючись, чи повноцінний нічний сон допоміг би йому впорядкувати думки, що кружляли, наче лопаті гвинта гелікоптера. Він не був у цьому впевнений.		Langdon watched, detached, his mind churning circles like the blades , wondering if a full night's sleep would make his current disorientation any clearer. Ленгдон розсіяно спостерігав за гелікоптером, застановляючись, чи повноцінний нічний сон допоміг би йому впорядкувати думки, що кружляли, наче лопаті гвинта гелікоптера. (порівняння)
Ст 27	She lay outside in the courtyard, staring up at the raindrops...	Дівчинка лежала на подвір'ї та дивилася на краплі дощу		She lay outside in the courtyard, staring up at the raindrops... - Дівчинка лежала на подвір'ї та дивилася на краплі дощу... (гіпербола)
Ст 28	Despite the sweltering heat on the deck of the dive boat, the words had chilled her to the bone, Kohler's emotionless tone hurting as much as the news.	Хоч на палубі катера було наймовірно спекотно, від цих слів її пройняло холодом аж до самих кісток. Від бездушного тону, яким Колер вимовив ці слова, було так само боляче, як і від їхнього змісту.		Despite the sweltering heat on the deck of the dive boat, the words had chilled her to the bone , Kohler's emotionless tone hurting as much as the news. –Хоч на палубі катера було наймовірно спекотно, від цих слів її пройняло холодом аж до самих кісток . (перифраз)

Ст 29	Pure energy— no mass at all. It may well be the smallest building block in nature. Matter is nothing but trapped energy."	Цілком можливо, що це найменший структурний елемент природи. Матерія — не що інше, як сконденсована енергія.		It may well be <i>the smallest building block</i> in nature. Цілком можливо, що це <i>найменший структурний елемент</i> природи. (літота)
Ст 36	They work for twenty-four hours. Like a reserve tank of gas." She turned to Langdon, as if sensing his discomfort. No radiation. No pollution. A few grams could power a major city for a week."	— Батарей вистачає на двадцять чотири години. Це як запасний бак бензину. — Вона повернулася до Ленгдона, ніби відчувши його тривогу. Кількох грамів антиматерії достатньо, щоб забезпечувати енергією велике місто цілий тиждень.		They work for twenty-four hours. Like a reserve tank of gas. - Батарей вистачає на двадцять чотири години. Це як запасний бак бензину. (порівняння) A few grams could power a major city for a week. - Кількох грамів антиматерії достатньо, щоб забезпечувати енергією велике місто цілий тиждень. (літота)
Ст 37	Langdon was wary, but he now sensed Vittoria was being overly dramatic.	Ленгдон трохи нервувався, але зараз йому здалося, що Вітторія надто все драматизує		Langdon <i>was wary</i> , but he now sensed Vittoria was being overly dramatic. - Ленгдон <i>трохи нервувався</i> , але зараз йому здалося, що Вітторія надто все драматизує. (літота)
Ст 39	The freight elevator dropped like a rock. Then, with a reeling horror, she knew. Staring up at her from the floor, discarded like a piece of trash, was an eyeball. She would have recognized that	Вантажний ліфт летів униз, наче камінь. І тоді, охоплена жахом, вона збагнула. З підлоги, викинуте, як непотріб, на неї дивилося око. Цю світло-кару зіницю вона упізнала б де завгодно.		The freight elevator dropped like a rock . - Вантажний ліфт летів униз, наче камінь. (порівняння) Staring up at her from the floor, discarded like a piece of trash, was an eyeball . - З підлоги, викинуте, як непотріб, на неї дивилося око. (порівняння)

	shade of hazel anywhere.			
Ст 72-73	<p>"You suggest we cancel conclave right now?" "Do I have a choice?" "What about your charge to bring a new Pope?"</p> <p>The young chamberlain sighed and turned to the window, his eyes drifting out onto the sprawl of Rome below.</p> <p>"His Holiness once told me that a Pope is a man torn between two worlds..."</p>	<p>— Ви пропонуєте зараз же відкласти конклав? — Хіба я маю вибір? — А як же ваш обов'язок дати світові нового Папу?</p> <p>Молодий камерарій зітхнув, відвернувся до вікна і подивився на Рим, що розкинувся внизу.</p> <p>— Його Святість якось сказав мені, що Папа розривається між двома світами...</p>	<p>You suggest we cancel conclave right now? - Ви пропонуєте зараз же відкласти конклав?(термін)</p> <p>The young chamberlain signed and turned to the window, his eyes drifting out into the sprawl of Rome below. - Молодий камерарій зітхнув, відвернувся до вікна і подивився на Рим, що розкинувся внизу.</p> <p>His Holiness once told me that a Pope is a man torn between two worlds. - Його Святість якось сказав мені, що Папа розривається між двома світами. (термін)</p>	
Ст 76	<p>He thought back to a Radcliffe seminar he had once audited while researching praetorian symbolism. He had never seen terrorists the same way since.</p>	<p>Йому пригадався семінар. у Редкліфському інституті перспективних досліджень, який він відвідав, коли вивчав символіку преторіанців. Відтоді він почав сприймати тероризм по-іншому.</p>	<p>He thought back to a Radcliffe seminar he had once audited while researching praetorian symbolism. - Йому пригадався семінар у Редкліфському інституті перспективних досліджень, який він відвідав, коли вивчав символіку преторіанців. Відтоді він почав сприймати тероризм по-іншому. (термін)</p>	
Ст 79	<p>They used a method known in symbology as dissimulation ." "Camouflage." Langdon was impressed. "You know the term."</p> <p>They created markers that faded into the backdrop of ancient Rome.</p>	<p>Вони вдалися до Методу, який сучасні символи називають Дисимуляцією. — Тобто камуфляжем. Ленгдон був вражений. — Ви знаєте цей термін?</p> <p>Вони створили знаки, що нічим не вирізнялися на тлі давнього Рима. Скористатися амбіграмами чи науковими символами ілюмінати не могли, бо це надто впадало б в очі. І</p>	<p>They used a method known in symbology as dissimulation ." "Camouflage." - Вони вдалися до Методу, який сучасні символи називають Дисимуляцією. Приховування. (термін)</p> <p>They couldn't use ambigrams or scientific symbology because it would be far too conspicuous.- Скористатися амбіграмами чи науковими символами ілюмінати не</p>	

	<p>They couldn't use ambigrams or scientific symbology because it would be far too conspicuous, so they called on an Illuminati artist—the same anonymous prodigy who had created their ambigrammatic symbol 'Illuminati'—and they commissioned him to carve four sculptures."</p>	<p>тому вони запросили митця — того самого анонімного генія, що створив амбіграму їхньої назви, — і замовили йому чотири скульптури.</p>	<p>могли, бо це надто впадало б в очі. (термін)</p>	
<p>Ст 83</p>	<p>Glick couldn't believe the BBC still sent reporters into the field to cover this schlock. <i>You don't see the American networks here tonight . Hell no!</i> That was because the big boys did it right. They watched CNN, synopsized it, and then filmed their "live" report in front of a blue screen, superimposing stock video for a realistic backdrop.</p> <p>MSNBC even used in-studio wind and rain machines to give that on-</p>	<p>Глік не міг повірити, що Бі-бі-сі й досі посилає спеціальних кореспондентів стежити за такою дурнею. Американських медій тут сьогодні не побачиш. І не сподівайся. Тому що акули інформаційного простору дурницями не займаються. Вони дивляться Сі-ен-ен, опрацьовують їхній сюжет, а тоді записують свій «прямий репортаж» на тлі голубого екрана. Компанія Ен-бі-сі навіть ставить у студії машини, що імітують вітер і дощ, аби репортаж виглядав природніше. Глядачі більше не хочуть правди. Вони хочуть розваг.</p>	<p>They watched <i>CNN</i>, synopsized it, and then filmed their "live" report in front of a blue screen, superimposing stock video for a realistic backdrop. - Вони дивляться <i>Сі-ен-ен</i>, опрацьовують їхній сюжет, а тоді записують свій «прямий репортаж» на тлі голубого екрана. (аббревіатура)</p> <p><i>MSNBC</i> even used in-studio wind and rain machines to give that on-the-scene authenticity. - Компанія <i>Ен-бі-сі</i> навіть ставить у студії машини, що імітують вітер і дощ, аби репортаж виглядав природніше. (аббревіатура)</p>	

	the-scene authenticity. Viewers didn't want truth anymore; they wanted entertainment.			
Ст 88	Vittoria looked troubled. "But one thing still doesn't make sense. If this <i>segno</i> , this clue, this advertisement about the Path of Illumination was really in Galileo's <i>Diagramma</i> , why didn't the Vatican see it when they repossessed all the copies?"	Вітторія занепокоїлась. — Але одне мені таки не зрозуміло. Якщо цей <i>segno</i> , цей ключ, це повідомлення про стежку світла справді був у Галілеєвій «Діаграмі», чому Ватикан його не побачив, коли конфіскував усі примірники?	.("But one thing still doesn't make sense. If this <i>segno</i> , this clue, this advertisement about <i>the Path of Illumination</i> was really in Galileo's <i>Diagramma</i> , why didn't the Vatican see it when they repossessed all the copies?" - Але одне мені таки не зрозуміло. Якщо цей <i>segno</i> , цей ключ, це повідомлення про <i>стежку світла</i> справді був у Галілеєвій «Діаграмі», чому Ватикан його не побачив, коли конфіскував усі примірники? (термін)	
Ст 89	"Don't look so embarrassed. You're talking to a scientist. Publish or perish. At CERN we call it 'Substantiate or suffocate.' "	— Чому ви так знітилися? Ви ж розмовляєте з науковцем. Опублікуй або вмри. Ми в ЦЕРНі кажемо: «Доведи або задушись».	At <i>CERN</i> we call it 'Substantiate or suffocate. - Ми в <i>ЦЕРНі</i> кажемо: «Доведи або задушись». (термін, аббревіатура)	
Ст 91	BBC reporter Gunther Glick stared at the cell phone in his hand for ten seconds before he finally hung up.	Репортер Бі-бі-сі Гюнтер Глік секунд із десять спантеличено дивився на мобільник і лише тоді відімкнув його.	<i>BBC</i> reporter Gunther Glick stared at the cell phone in his hand for ten seconds before he finally hung up. - <i>Репортер Бі-бі-сі</i> Гюнтер Глік секунд із десять спантеличено дивився на мобільник і лише тоді відімкнув його. (аббревіатура)	
Ст 114	"Exactly. The Masonic symbol on the one-dollar bill."	— Саме так. Масонський символ на однодоларовій купюрі.	The <i>Masonic symbol</i> on the one-dollar bill- <i>Масонський символ</i> на однодоларовій купюрі. (термін)	
Ст 120	"Shouldn't we be back at St. Peter's?" Macri said as patiently as possible. "We can check this mystery church out later.	— Може, краще повернутися до Святого Петра? — терпляче запитала Макрі. — Цю таємничу церкву ми можемо знайти й пізніше. Конклав розпочався годину тому. Що, як кардинали	<i>Conclave</i> started an hour ago. - <i>Конклав</i> розпочався годину тому. (запозичення) " <i>Maniacs!</i> " Macri shouted. - <i>Маніяки!</i> — спересердя	

	<p>Conclave started an hour ago. What if the cardinals come to a decision while we're gone?"</p> <p>"Maniacs!" Macri shouted. Glick looked shaken. "Did you see that?"</p>	<p>дійдуть згоди, коли нас там не буде?</p> <p>— Маніяки! — спересердя крикнула Макрі.</p>	<p>крикнула Макрі. (запозичення)</p>	
Ст 122	<p>Despite the soft glow of candlelight in the Sistine Chapel, Cardinal Mortati was on edge. Conclave had officially begun. And it had begun in a most inauspicious fashion.</p> <p>"Have faith," the camerlegno said.</p>	<p>У Сікстинській капелі горіли свічки. Попри їхнє м'яке світло, що навіювало спокій і затишок, кардинал Мортаті був дуже знервований. Офіційно конклав розпочався, але останні події не віщували нічого доброго.</p> <p>— Усі ви добре знаєте, — сказав камерарій.</p>	<p>And it had begun in a most <i>inauspicious</i> fashion. - Офіційно конклав розпочався, але останні події не віщували нічого <i>доброго</i>. (запозичення)</p> <p>"Have faith," the <i>camerlegno</i> said. - Усі ви добре знаєте, — сказав <i>камерарій</i>. (запозичення)</p>	
Ст 125	<p>Langdon turned to the huge sculpted pyramids and shook his head. "Bernini was a <i>religious</i> sculptor. There's no way he carved those pyramids."</p>	<p>Ленгдон подивився на величезні скульптури й похитав головою. — Берніні був релігійним скульптором. Ці піраміди аж ніяк не міг вирізьбити Берніні.</p>	<p>Bernini was a <i>religious sculptor</i>. - Берніні був <i>релігійним скульптором</i>. (запозичення)</p>	
Ст 126	<p>No doubt. Although Langdon had fully expected the sculpture to somehow "point" to the next altar of science, he did not expect it to be <i>literal</i>.</p>	<p>Щодо цього він не мав жодних сумнівів. Хоч Ленгдон і очікував, що скульптура якось «вказуватиме» на наступний олтар науки, він не думав, що це буде так буквально.</p>	<p>Although Langdon had fully expected the sculpture to somehow "point" to the next altar of science, he did not expect it to be <i>literal</i>. - Хоч Ленгдон і очікував, що скульптура якось «вказуватиме» на наступний олтар науки, він не думав, що це буде так <i>буквально</i>. (запозичення)</p>	
Ст 166	<p>"The ancient war between science and</p>	<p>Вікова війна між наукою й релігією закінчилась, — казав камерарій.</p>		<p>The <i>ancient war</i> between science and religion is over. - <i>Вікова війна</i> між</p>

	religion is over," the camerlegno said.			наукою й релігією закінчилась. (епітет)
Ст 168	The Hassassin lay his unconscious trophy in the rear of the van and took a moment to admire her sprawled body.	Убивця поклав свій непритомний трофей у задній частині мікроавтобуса і на мить затримався, щоб помилуватися тілом жертви.		The Hassassin lay his unconscious trophy in the rear of the van and took a moment to admire her sprawled body. - Убивця поклав свій непритомний трофей у задній частині мікроавтобуса і на мить затримався, щоб помилуватися тілом жертви. (епітет)
Ст 180	The water churned around him like a frigid Jacuzzi.	Вода навколо клекотіла, наче в холодному джакузі.		The water churned around him like a frigid Jacuzzi . - Вода навколо клекотіла, наче в холодному джакузі. (порівняння)
Ст 181	Langdon instinctively spun like a torpedo. <i>Break the hold!</i>			Langdon instinctively spun like a torpedo . - Ленгдон інстинктивно, як торпеда, рвонув уперед. (порівняння)
Ст 182	Langdon had not found the gun at all. It was one of the fountain's many harmless <i>spumanti</i> ... bubble makers.	Ленгдон знайшов аж ніяк не пістолет Оліветті. Це був один із численних <i>spumanti</i> ... безневинних пристроїв, призначених створювати у фонтані бульбашки.		It was one of the fountain's many harmless spumanti ... bubble makers. - Це був один із численних spumanti ... безневинних пристроїв , призначених створювати у фонтані бульбашки. (епітет)
Ст 204	Standing there atop the magnificent stairs that spilled down to the piazza below, Langdon felt like a reluctant player on the world's biggest stage.	Перед широкими сходами, що спускалися до майдану, Ленгдон почувався актором, що всупереч волі опинився на найбільшій сцені світу.		Standing there atop the magnificent stairs that spilled down to the piazza below, Langdon felt like a reluctant player on the world's biggest stage . - Перед широкими сходами, що спускалися до майдану, Ленгдон почувався актором, що всупереч волі опинився на найбільшій сцені світу . (гіпербола)
Ст 210-211	Not only had he accepted the camerlegno's divine revelation of the antimatter's location, but he was lobbying for the destruction of St. Peter's	Із них випливало, що він не тільки прийняв божественне одкровення камерарія за чисту монету, а й закликає пожертвувати собором Святого Петра — одним із найбільших архітектурних див на землі... а також усіма творами мистецтва, що є всередині нього.		(....he was lobbying for the destruction of St. Peter's Basilica—one of the greatest architectural feats on earth... as well as all of the art inside....закликає пожертвувати собором Святого Петра — одним із найбільших архітектурних див на

	Basilica—one of the greatest architectural feats on earth... as well as all of the art inside.			землі... а також усіма творами мистецтва, що є всередині нього. (гіпербола)
Ст 213	<i>Deliver us from evil</i> , he whispered	«Сохрани нас від злого»- прошепотів він.		<i>Deliver us from evil</i> , he whispered. - Сохрани нас від злого , прошепотів він). (метафора)